ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΕΤΟΣ ΚΕ΄ — ΜΑΡΤΙΟΣ 1950 - ΤΕΥΧ. 3

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚῸΝ ἨΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΌΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤῊΣ Κ(ΑῚ) ὙΠΕΎΘΥΝΟΣ

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΕΟΣ ;

Η ΠΙΣΤΙΣ ΜΑΣ πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα πράγματα ποὺ ἢ αὐτὰ θὰ ζήσουν ἢ ἡμεῖς θὰ ἀποθάνωμεν, ὅπως εἶναι ἡ ἐργασία, τὸ παιδί, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀλήθεια, ἡ ἐλευθερία. Πιστεύω εἰς τὸν Θεόν, πόσον ἁπλοῦν εἶναι, ἀλλὰ καὶ πόσον σοβαρόν, ὅπως συμβαίνει πάντοτε μὲ κάθε μεγάλην ἀλήθειαν, ἡ ὁποία συνήθως εὑρίσκεται γύρω μας, χωρὶς νὰ τὴν προσέχωμεν, καὶ κρύπτει τόσον μηστήριον. Πιστεύω εἰς τὸν Θεὸν σημαίνει εἶμαι προσανατολισμένος πρὸς αὐτόν, ἡνωμένος μὲ αὐτόν, ὅπως τὸ κλῆμα εἶναι ἡνωμένον μὲ τὴν ἄμπελον. Ἐὰν τὸ κλῆμα δὲν μείνῃ εἰς τὸ χῶμα ξηραίνεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ὁ καρπὸς ὡριμάζει, ἐὰν μείνῃ εἰς τὸν κλάδον του, εἰς τὸ δένδρον του, καὶ ἐὰν αὐτὸ ἔχῃ τὴν περιποίησίν του, τὸ κλάδευμά του, τὰ φάρμακά του, τὴν ἐνίσχυσίν του, τὸ φέλιασμά του. Ὁ Θεὸς μᾶς κρατεῖ εἰς τὰ χέρια του τὰ προνοητικά, τὰ ἅγια. Ἐὰν τὰ ᾠὰ πέσουν ἀπὸ τὴν φωλεάν, νέα ἀηδόνια δὲν θὰ κελαδήσουν, τὸ Ἀλληλούϊά των δὲν θὰ ἀκουσθῇ, πόσα φείδια δὲν καταβροχθίζουν καὶ αὐγὰ καὶ νεογνά, πόσα ἀμπέλια δὲν ἐκφυλίζονται καὶ δὲν δίδουν ξυνοστάφυλα! Πόσοι ἄνθρωποι δὲν μαραίνονται, διότι εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν βλέπουν τὸν Θεόν, δὲν τὸν αἰσθάνονται, δὲν εἶναι μαζύ του! Ποῦ εἶναι ὁ Θεός, ἐρωτοῦν, διὰ νὰ πιστεύσωμεν καὶ νὰ σωθῶμεν;

* * *

Μᾶς πλημμυρίζει αὐτὸς καὶ μᾶς περιστοιχίζει καὶ ξαπλώνεται μαζὺ μὲ τὴν χλόην ἕως εἰς τὶς πέτρες τῶν πεθαμένων. Κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιόν του κάθε παπαρούνα, κάθε χορτάρι, καὶ μία λυχνία ἀπὸ κάποιαν ἑστιάδα ἀναμμένη δὲν εἶναι εἰς τὴν θείαν του μεγαλωσύνην; Ποιὸς ἐγέμισε τοὺς οὐρανοὺς μὲ τὰ ἄστρα καὶ τὴν γῆν μὲ τὰ κρῖνα καὶ ἔβαλεν εἰς τὸ πράσινο φύλλο τὸ τραγοῦδί του καὶ εἰς τὸ νερὸ ποὺ τρέχει τὴν ἰδικήν του μελῳδίαν; Καὶ μᾶς ἔκαμεν ἱκανοὺς νὰ τὸ νοιώθωμεν

καὶ νὰ βλέπωμεν εἰς τὴν ἀνθισμένην μηλιὰν τὸ ὡραῖο πρόσωπο τῆς Ἀνοίξεως; Καὶ ἡ γύρω πλᾶσις νὰ γίνεται δι᾽ ἡμᾶς ἕνα ποίημα, ἡ μεγάλη ἀλήθεια νὰ γίνεται μουσική, νὰ γίνεται ἀγάπη, καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνεται ἀγάπη, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς νὰ γίνεται ἀγάπη, καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα μὲ αὐτὸν ἀλληλένδετα συνδεδεμένοι;

Ἕνα μικρὸ σπόρον φυτεύεις, καὶ αὐτὸς γίνεται εἰς ὀλίγους μῆνας μέσα θεῖος καρπός. Εἰς ποίαν τράπεζαν θὰ καταθέσῃς ἕνα ἑκατοστὸν τοῦ γροσίου, καὶ θὰ πάρῃς ἑκατὸ γρόσια; Ποιὸς ἐδίδαξε τὴν χλωροφύλλην νὰ κάμῃ τὸ μέλι; Τὸ ἄρωμα αὐτὸ τὸ μεθυστικὸ ἀπὸ ποῦ ἔρχεται; Τὰ λευκὰ αὐτὰ πέταλα τῶν λουλουδιῶν ποὺ πέφτουν εἰς τὰ μεμιασμένα ἴχνη τῶν βημάτων μας, ποὺ πέφτουν ἐπάνω μας, ἀφοῦ προηγουμένως ἔδεσαν εἰς τοὺς κλώνους τοῦ δένδρου τοὺς καρπούς, τὴν θείαν αὐτὴν εὐφροσύνην, τὸ νέκταρ τῶν θνητῶν ἀνθρώπων, τὸ κρασὶ τῶν ἐπισήμων στιγμῶν των;

Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ψίθυρος τῶν φύλλων εἰς τὸ καῦμα τοῦ Ἰουλίου, ἡ δροσιὰ καὶ ἡ ἀμβροσία, τὸ ἀτελείωτο σμαράγδι, τὸ χάρμα αὐτὸ τῶν ματιῶν μας; Ἡ ὥρα ἡ βραδυνὴ μὲ τὴν διαφάνειάν της ἔξω καὶ τὴν δόνησίν της εἰς τὴν ψυχήν μας μέσα;

Ἕνα μαζὺ μὲ αὐτὰ δὲν γινόμεθα, δὲν εἴμεθα, καὶ πίσω ἀπὸ αὐτὰ ἡμεῖς δὲν εἴμεθα, καὶ πίσω ἀπὸ τὴν ψυχήν μας αὐτὰ δὲν εἶναι, ὁ Θεὸς δὲν εἶναι; Αἱ ἡμέραι μας ἂν περνοῦν, κἄτι εἰς ἡμᾶς αἰώνιο δὲν μένει; Μαζύ του ἀφοῦ εἴμεθα ἡνωμένοι μέσα εἰς τὴν ἀπέραντη αὐτὴν γλυκύτητα, εἰς τὴν καλωσύνην τὴν βαθειάν, αἰώνιοι δὲν εἴμεθα; Οἱ οὐρανοὶ εἰς τὰ αὐτιά μας αἰώνια δὲν ὁμιλοῦν, καὶ οἱ ἄγγελοι ἀπ᾽ ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν μὲ κλίμακα δὲν κατεβαίνουν;

Ἀένναα ἐξακολουθεῖ τὸ δημιουργικόν του ἔργον, μὲ τὴν σοφίαν του τὴν ἀπέραντη, τὴν θείαν πρόνοιάν του ἔκαμε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ ὡσὰν περιβόλαιον ἐνδύεται κάθε νέαν ὥραν τοῦ ἔτους, τὴν Ἄνοιξιν πρὸ πάντων.

* * *

Τὸν Θεὸν ἀληθινὰ θὰ τὸν συναντήσωμεν εἰς τὴν ἀγάπην. Κατὰ τὴν Γραφὴν εἶναι ψεύστης ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ μισεῖ τὸν πλησίον του, διότι πῶς ἠμπορεῖ νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν τὸν ὁποῖον δὲν βλέπει καὶ νὰ μισῇ τὸν πλησίον του ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον δυστυχὴς καὶ διψᾷ νὰ ἀγαπηθῇ καὶ νὰ σωθῇ; Δὲν εἶπεν ὁ Χριστὸς ὅτι οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ εἴμεθα ἡμεῖς, ὅταν τοῦ εἶπαν ὅτι τὸν ζητεῖ ἡ μητέρα του, δὲν ἔδειξε τὰ πλήθη ποὺ τὸν ἤκουαν, τὰ πλήθη τὰ δυστυχι-

σμένα, καὶ εἶπε: «Αὐτοὶ εἶναι ἡ μητέρα μου καὶ ἡ ἀδελφή μου καὶ ὁ ἀδελφός μου»; Δὲν πῆρε ἕνα παιδὶ καὶ τὸ ἔσφιξεν εἰς τὴν ἀγκαλιάν του καὶ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του: «Ὅποιος δεχθῇ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ μικρά, ἐμένα δέχεται»;

Ὁ Θεός — πρᾶγμα καταπληκτικόν — εἶναι εἰς τὸ μικρό, πτωχό, ἐγκαταλελειμμένο παιδί, πλάγι εἰς τὸν ἄρρωστο, εἰς τὸν ἀδύνατον, εἰς τὸν ταπεινόν, εἰς τὸν ἀμαθῆ, εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ψυχορραγεῖ κἄποιος, εἰς τὸ βουνὸ ὅπου τὸ ζῷον θηλάζει τὸ μικρόν του, ὁ Θεὸς εἶναι βαθειὰ εἰς τὴν συνείδησίν μας, κάτω ἀπὸ τὸν ἔναστρον οὐρανόν, εἰς τὰ νεκροταφεῖα εἶναι, εἰς τὸν ἀέρα ποὺ περνᾷ καὶ διασείει τὰ ὀστᾶ ἐκείνων ποὺ ἔπεσαν εἰς τὴν μάχην, καὶ πειὸ πολὺ ἀπὸ ὅλα εἶναι εἰς τὴν καρδίαν, ὅταν αὐτὴ εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπην, ὅταν αὐτὴ εἶναι καθαρή, καὶ κατοπτρίζεται εἰς αὐτὴν ἡ ζωή μας ὡσὰν ἕνα κομμάτι οὐρανοῦ εἰς τὰ νερὰ τῆς λίμνης. Τί δὲν κάμνει ἡ ἀγάπη διὰ κάτι μεγάλο, ἡ ἀγάπη διὰ τὴν Πατρίδα; Ἤκουσα ἕνα ἀνάπηρον πολέμου νὰ λέγῃ: «Πολλὰ πράγματα περίμενα ἀπὸ τὴν ζωήν, ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλὰ τόσην τιμὴν δὲν τὴν περίμενα: νὰ δώσω τὸ πόδι μου εἰς τὴν Πατρίδα!»

* * *

Ὁ Θεὸς προσέτι εἶναι εἰς τὴν προσευχήν, κυρίως εἰς τὴν προσευχήν, ὡσὰν αὐτὴν ποὺ προσηυχήθη ὁ Χριστὸς εἰς τὴν ἔρημον, ὅταν ἐνήστευσε σαράντα ἡμέρες καὶ ἐπείνασε καὶ ὁ διάβολος ἐπεχείρησε νὰ τὸν δελεάσῃ, ὡσὰν τὴν προσευχὴν τῆς Γεθσημανῆ τὴν νύκτα τῆς ἀγωνίας του, ὅπου ὁ ἱδρὼς ἔτρεχεν ὡς θρόμβοι αἵματος. Ὁ Θεὸς εἶναι εἰς τὴν προσευχήν, καὶ δι᾽ αὐτὸ ἔχει αὐτὴ τόσην δύναμιν, οὕτως ὥστε, ἐὰν εἴπωμεν εἰς τὸ βουνὸ αὐτὸ νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἀφεύκτως θὰ γίνῃ, ἀφοῦ μὲ τὴν προσευχὴν ἔχουν γίνῃ μεγαλύτερα θαύματα.

Τί ὡραῖο βιβλίο εἶναι αὐτὸ περὶ προσευχῆς ποὺ ἔγραψεν ὁ Ἄγγλος **E. M. Bounds** καὶ τὸ μετέφρασεν εἰς τὴν γλῶσσάν μας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορινθίας, νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς, κ Μιχαήλ. Ζητεῖ νὰ προσευχώμεθα, ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ πρὸ πάντων, ἓξ ὥρας τὴν ἡμέραν ἢ τοὐλάχιστον δύο ὥρας. Δι᾽ ἐκεῖνον ποὺ νοιώθει εἶναι κἄτι τὸ ἀκατανόητον νὰ βιαζώμεθα εἰς τὴν προσευχήν, ἄνευ διαρκείας τῆς προσευχῆς ἡ ψυχὴ ἀδυνατίζει.

Πνευματικὸς ἐκπεσμὸς εἶναι ἡ σπουδὴ εἰς τὴν προσευχήν, καὶ εἰς κάθε σοβαρὰν ὑπόθεσιν. Καὶ τὸ ἔδαφος γίνεται πτωχὸν καὶ ὁ σπόρος σαπίζει, καὶ γαλήνη καὶ κατανόησις καὶ δύναμις δὲν ὑπάρχουν ὅπου ὑ-

πάρχει βία. Ὄχι λόγια πολλὰ εἰς τὴν προσευχήν, ἀλλὰ ἀναμονή, ὑπομονή, προσκαρτέρησις. Σαράντα ἡμέρες καὶ νύκτες ὁ Μωϋσῆς ἐνήστευε καὶ προσηύχετο καὶ ἐκραύγαζε. Πολὺς χρόνος χρειάζεται τὰ παραπετάσματα νὰ ἀποσυρθοῦν, ὁ Θεὸς νὰ ἐμφανισθῇ, τίποτε εἰς ὀλίγα λεπτὰ μέσα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ.

Ποία ἐργασία εἶναι δυνατὸν νὰ προκόψῃ, ἐὰν δὲν μείνωμεν ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸ γραφεῖόν μας, εἰς τὸ κατάστημά μας, εἰς τὴν εὐθύνην μας; Αἱ καλύτεραι ὧραι τῆς ἡμέρας πρέπει νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν προσευχήν. Μὲ αὐτὴν θὰ ἀποσφραγισθοῦν αἱ κλειδωμέναι δυνάμεις τῆς φύσεως. Κηρύγματα πρὸ πάντων, χωρὶς νὰ προηγηθῇ βαθεῖα προσευχή, θὰ μείνουν διὰ πάντα ἄγονα καὶ ἀνωφελῆ. Ὁ συγγραφεὺς φρονεῖ ὅτι ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης τὸν ὁποῖον θὰ εἶχεν ὁ αἰών μας θὰ ἦτο ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἔφερε τοὺς κήρυκας καὶ τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὴν προσευχήν. Εὐαγγέλιον χωρὶς προσευχὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κηρυχθῇ, στρατιώτης εἰς τὴν μάχην εἶναι ἀδύνατον νὰ βαδίσῃ χωρὶς προσευχήν. Ὁ ἄμβων ἐὰν δὲν προσευχηθῇ, τὰ στασίδια πῶς θὰ προσευχηθοῦν; Μὴ προσευχόμενοι κληρικοὶ εἶναι ἐπαῖται κληρικοί, οὔτε οἱ ἅγιοι ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἅγιοι, ἐὰν δὲν προσεύχωνται, τὸν Θεὸν θὰ τὸν εὕρωμεν παντοῦ, μονάχα ἐὰν προσευχηθῶμεν, ἐὰν μὲ ὅλην τὴν ψυχήν μας καὶ ἐπὶ μακρὸν προσευχηθῶμεν. Δὲν θὰ ζήσωμεν μονάχα μὲ τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔγιναν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα θὰ γίνουν. Ἡ θέλησις τοῦ Χριστοῦ εἶναι νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς ὅ,τι ἐκεῖνος ἔκαμεν: «Ἀμήν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα».

* * *

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὁ Θεός, χρειάζεται καὶ ἡ θέλησις ἡ ἀνθρωπίνη, ὅπως, διὰ νὰ μεταβληθῇ ἡ χέρσος εἰς παράδεισον, πρέπει νὰ τὸ θελήσῃ καὶ νὰ ἐργασθῇ κάποιος, καθ᾽ ὃν τρόπον διὰ νὰ γίνῃ φῶς, πρέπει νὰ ἑνωθῇ ἡ λυχνία μὲ τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, δὲν φθάνει μονάχα νὰ ὑπάρχουν αὐτά. Διὰ νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, πρέπει νὰ τὸ θελήσωμεν καὶ νὰ ἐργασθῶμεν, εἰς τοῦτο καλούμεθα: νὰ γίνωμεν συνεργάται Θεοῦ, καὶ ἡ προσευχή μας καὶ ἡ θέλησίς μας καὶ τὸ ἔργον μας αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι, σύμφωνα μὲ ὅσα λέγομεν εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχήν: «Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ὑπάρχει ὁ Θεός, ἐὰν καὶ ἡμεῖς τὸ θέλωμεν, θὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία

του, ἐὰν καὶ ἡμεῖς τὸ θελήσωμεν καὶ ἐργασθῶμεν, εἴμεθα οἱ συνεργάται του, μᾶς ἔχει ἀνεβάση εἰς τὸ ὕψος του, μᾶς ἔδωκε πτερά, μᾶς ἐπροίκισε μὲ ὑπέροχα προσόντα, μὲ ἱκανότητα δημιουργικήν, μᾶς ἔδωκε τὴν συνείδησιν, τὴν γνῶσιν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐπάνω ἀπὸ ὅλα τὴν ἀγάπην. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, εἶναι φῶς, ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔρχεται μὲ τὴν ἰδικήν μας προσευχήν, μὲ τὴν ἰδικήν μας θέλησιν, μὲ τὴν ἰδικήν μας προσπάθειαν, σύμφωνα μὲ τὸ λεχθὲν ἀπὸ τὸν σοφόν : «Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἀπόφασις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς».

Κατὰ ταῦτα ἡ πίστις δὲν ἀφορᾷ τόσον τὸ πνεῦμα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρᾶξιν, εἶναι ἐνέργεια ὄχι τόσον διανοητική, ὅσον ἡρωϊκή. Πρέπει νὰ νικήσωμεν πρῶτον τὸν ἑαυτόν μας, τὸν ἐγωϊσμόν μας, τὴν νωθρότητά μας, τὴν ὑπερβολικὴν ἀγάπην τῶν γηΐνων πραγμάτων, πρέπει νὰ μεταμορφώσωμεν τὸν ἑαυτόν μας, διὰ νὰ φωτισθῇ καὶ ὁ πλησίον, νὰ ἀναγεννηθῇ, νὰ σωθῇ ὁ κόσμος. Καλούμεθα νὰ ἐργασθῶμεν εἰς τοῦτο, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολή μας, ἡ πίστις μας.

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΕΞΕΧΟΥΣΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο ΚΑΤΟΠΙΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ (1788 — 1810 ΚΑΙ 1810 — 1820)

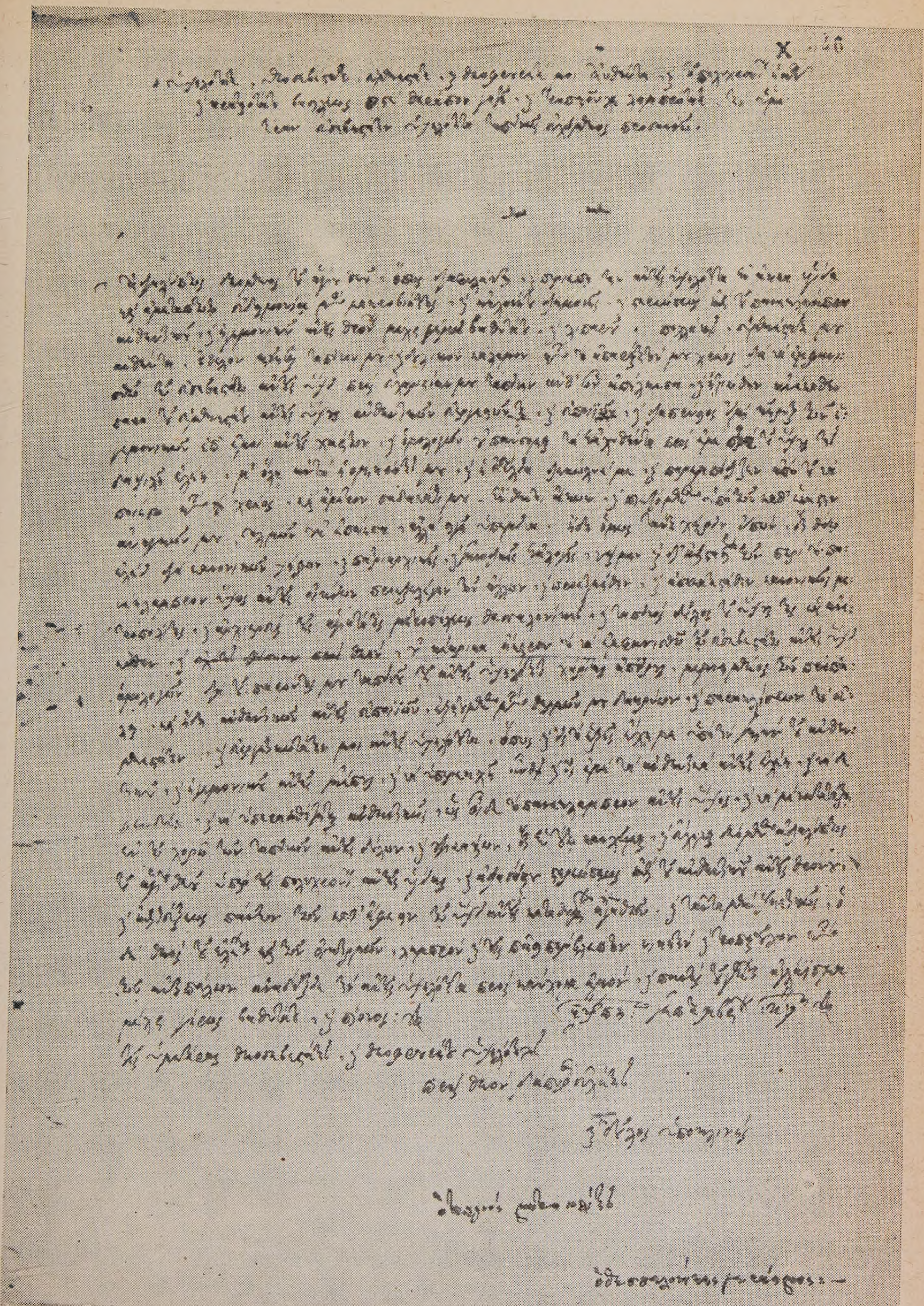
ΕΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ τῆς συλλογῆς Χότζη ἐφέντη [1]) φυλασσόμενον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην Ἀθηνῶν καὶ φέρον αὔξοντα ἀριθμὸν 346 εἶναι γράμμα τοῦ τότε μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γερασίμου ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Νικόλαον Μαυρογένην.

Περὶ τοῦ Γερασίμου μᾶς παρέχει μερικὰς πληροφορίας ὁ σύγχρονός του Ἀθανάσιος Κ. Ὑψηλάντης. Ὁ ἱερομόναχος Γεράσιμος ἦτο διδάσκαλος εἰς τὸ «σχολεῖον τῆς Κύπρου», ὅπου φαίνεται ὅτι καλῶς εἰργάσθη. Ἐκεῖ δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἔργον, ἀλλὰ παρηκολούθει καὶ τὴν ὅλην κοινοτικὴν τῶν Κυπρίων ζωήν. Ἐκεῖ εὑρισκόμενος μετὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος παρέστη αὐτόπτης μάρτυς τῶν ταλαιπωριῶν τὰς ὁποίας ἐδημιούργει ἡ ἀπληστία τοῦ τότε «μουχασίλη» [οἰκονομικοῦ ἐφόρου (Γεκ-Τζεσὲμ-Πακῆ-ἀγᾶ) τῆς Κύπρου ὑποστηριζομένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν (καπουδὰν-δεργιά] τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Χασὰν πασᾶ. Βαρέως φέρων ὁ Γεράσιμος τὰς καταπιέσεις τοῦ «κακομουχασίλη» κατώρθωσε νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς Κυπρίους ἀπὸ τὸν βλαβερὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον καὶ τὸν τότε ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοὺς ἐπισκόπους τῆς Κύπρου, ἐξορίστους ὄντας διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ μουχασίλη, νὰ ἀνακαλέσῃ ἐκ τῆς ἐξορίας. Προὐχώρησε καὶ ἔτι περαιτέρω, ἐνήργησε νὰ κληθῇ εἰς τὴν πόλιν ὡς ὑπόδικος ὁ μουχασίλης «διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς ἐνάγοντας ἐπισκόπους, ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ τὰ ὅσα μὲ ἀποδείξεις ἥρπασε παρ' αὐτῶν». Αὐτὰ ἦσαν «ὑπὲρ τὰς 2 χιλιάδας πουγγεῖα». «Αὐτὰ ὁ Γεράσιμος τὰ κατώρθωσε» [2]).

---

[1]) Περὶ τῆς συλλογῆς αὐτῆς ἔγραψα εἰς τὸ Βον μέρος τῆς Φωτιείου Βιβλιοθήκης μου σ. 1 καὶ 11—12 καὶ ὀλίγας λέξεις εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τῆς Ἑταιρίας Βυζαντινῶν σπουδῶν ἔτος ΙΘ', σ. 229 (1949).

[2]) Ἀ. Κ. Ὑψηλάντου «Τὰ μετὰ τὴν Ἅλωσιν» σ. 636, 686. Ἓν πουγγεῖον 250 γρόσια, ἓν γρόσιον 120 ἄσπρα (ἀκτσέδες), ἓν ἄσπρον τρεῖς παράδες.

Φωτοτυπία Γράμματος του Θεσσαλονίκης Γερασίμου πρός τόν ἡγεμόνα Βλαχίας Νικόλαον.

Πῶς τὰ κατώρθωσε; Ἀφήσας τὸ σχολεῖον τῆς Κύπρου ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν ὅπου διωρίσθη οἰκοδιδάσκαλος «εἰς τὸ σπίτι τοῦ γουνάρεως Γρηγοράσκου, ἀδελφοῦ τοῦ Σκαρλατάκη Νικολάου». Εἶναι γνωστὸν ποίαν ἰσχὺν καὶ ποῖον κῦρος παρὰ τοῖς κρατοῦσιν εἶχον οἱ ἀρχιγουνάρηδες. Ἐκτὸς τούτου ὁ Γεράσιμος, ὡς καταφαίνεται ἀπὸ τὸ δημοσιευόμενον γράμμα του, ἦτο στενῶς συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Νικολάου Μαυρογένη, δραγομάνου τοῦ στόλου καὶ ἀπὸ τοῦ 1786 ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας. Ὡσαύτως συνεδέετο καὶ μὲ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Νικολάου Στέφανον Μαυρογένην, διαδεχθέντα τὸν θεῖόν του εἰς τὴν δραγομανίαν τοῦ στόλου. Καὶ αὐτὸν ὑπαινίσσεται ὁ Γεράσιμος, ὅταν γράφῃ «δι᾽ ἐπιστασίας... τῶν οἰκείων».

Οἱ δραγομάνοι τοῦ στόλου ἤρχοντο συχνὰ εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς κατοίκους, καὶ ὡς ἦτο πολὺ φυσικόν, ἰδιαιτέρως μὲ τοὺς μητροπολίτας ἢ ἐπισκόπους τῶν Νήσων καὶ τῶν παραλίων [3]). Μὲ τὰ μέσα αὐτὰ ὁ Γεράσιμος εὗρε τὸν τρόπον καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν βεζίρην Χαμίδ-πασᾶ, ἀηδῶς ἔχοντα πρὸς τὸν «καπουδάνι-δεργιά», καὶ δείξας αὐτῷ κέρδος ὑπέρπολυ ἐκ τῆς παιδείας καὶ καθαιρέσεως τοῦ «κακομουχασίλη» κατώρθωσε τὰ προσημειωθέντα (Α. Κ. Ὑψηλάντου, αὐτόθι).

Ἀποκτήσας καλὴν φήμην ὁ Γεράσιμος καὶ προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Στεφάνου Μαυρογένη ὢν καὶ μορφωμένος προετιμήθη ἀπὸ ἄλλον ὑποψήφιον διὰ τὴν μητρόπολιν Θεσσαλονίκης, ὅταν ἐχήρευσεν αὕτη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἱεράρχου της Ἰακώβου.

Αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸν τρόπον τῆς προαγωγῆς τοῦ Γερασίμου πληροφορίαι τοῦ Ὑψηλάντου συμφωνοῦν μὲ τὰ γραφόμενα τοῦ ἰδίου Γερασίμου τὰ καταχωριζόμενα εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐν φωτοτυπίᾳ δημοσιευομένην ἐπιστολήν του, τὴν ἀποσταλεῖσαν πρὸς τὸν Νικόλαον Μαυρογένην. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεσσαλονίκης Ἰακώβου «ὁ καϊμακάμης (= τοποτηρητὴς τοῦ βεζίρου) ἔστειλεν εἴδησιν τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης τὸν Οὐζίτζης, ἀλλ᾽ ἐνεργοῦντος τοῦ δραγομάνου τοῦ στόλου Στεφάνου Μαυρογένη καὶ τοῦ ἰατροῦ Ραζῆ... ἐμήνυσε καὶ αὐτὸς τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης... τὸν Γεράσιμον». Ὁ Γεράσιμος γράφει: «Καὶ ὁμολογῶν οὐ παύσομαι τὰ ἐκχυθέντα πρὸς ἐμὲ παρὰ τοῦ ὕψους της δαψιλῆ ἐλέη, μ᾽ ὅλα αὐτὰ ἡ σμικρότης μου, καὶ ἡ εὐτέλεια διεκώλυέ με, καὶ παρημπόδιζεν ἀπὸ τοῦ νὰ ποιήσω κατὰ τὸ χρέος, καὶ ἄμετρον σαδακάτι μου [4]). Ἔνθεν τοι ἄκων, καὶ

---

[3]) Βλέπε ἐμὴν μελέτην «Μία ἄγνωστος περιπέτεια τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄. Ἓν ἀνέκδοτον γράμμα του». Ἐπετηρὶς Β. Σ. ἔνθ᾽ ἀν. 230.

[4]) Σαδακὰτ sadakat λέξις ἀραβικὴ ἐκ τοῦ sadik: πιστός. Σατακὰτ ἡ ἰδιότης τοῦ πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου.

πιεζόμενος ὑπὸ τῶν καθ' ἑκάστην ἀναγκῶν μου τολμῶν οὐκ ἐποίησα, ἀλλὰ σιγῇ ὑπέμεινα. Ἤδη ὅμως ταύτῃ χαίρειν εἰπών, ὅτι θείῳ ἐλέει διὰ κανονικῶν ψήφων, καὶ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς ἐκλογῆς, ναὶ μὴν καὶ **δι' ἐπιστασίας τῶν περὶ τὸ πανέκλαμπρον ὕψος αὐτῆς οἰκείων** προεξελέγην τῶν ἄλλων, καὶ προετιμήθην, καὶ ἀποκατεστάθην κανονικὸς μητροπολίτης καὶ ἀρχιερεὺς τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης». Καὶ παρακάτω σημειώνει ὅτι καὶ ἄλλοτε εὐηργετήθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Νικολάου, («μεμνημένος τῶν πρόπαλαι καὶ ἤδη αὐθεντικῶν εὐποιϊῶν»).

Ὁ Γεράσιμος ἐξελέγη μητροπολίτης Θεσσαλονίκης τὸν Αὔγουστον τοῦ 1788 πατριαρχεύοντος τοῦ ἀπὸ Σμύρνης Προκοπίου, τὸν ὁποῖον καὶ διεδέχθη εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτὴν ὁ Γρηγόριος Ε΄, ὁ κατόπιν ἐκλεγεὶς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ὁ Louis Petit ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ περιοδικὸν Echos d' Orient 5) 1900—1901 IV κατάλογον τῶν ἱεραρχῶν Θεσσαλονίκης. Εἰς τὴν σελίδα 216 ἀναφέρει τὸν Γεράσιμον ὡς ἐκλεγέντα μεταξὺ Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου τοῦ 1788. Μνημονεύει ὅμως καὶ τὸν Κ. Σάθαν ὁ ὁποῖος εἰς τὸν τρίτον τόμον τῆς Μεσαιωνικῆς του Βιβλιοθήκης (σελ. 356), ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κωδίκων τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, καθορίζει τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Γερασίμου 6). Ἄλλως τε καὶ ὁ Α. Κ. Ὑψηλάντης μᾶς πληροφορεῖ τὰ ἑξῆς: Ὁ πατριάρχης Προκόπιος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Γερασίμου τοῦ Γιμάρη ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ Ἀλεξανδρείας τὸν πρωτοσύγκελλόν του Παρθένιον τὸν Παγκώσταν. «Ὅθεν ἔγιναν αἱ ψῆφοι ὡς σύνηθες καὶ τῇ ιγ΄ λειτουργήσας ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πατριαρχεῖον μαζὺ μὲ τὸν Ἄρτης καὶ **μὲ τὸν νεοχειροτόνητον Θεσ-**

---

5) Σ. 136 κ. ἑξ. καὶ 214 κ. ἑξ.

6) Τὸ ὑπόμνημα ἔχει οὕτω: «Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος μακαρίτου Ἰακώβου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ..... Οἰκ. Πατριάρχου κυροῦ Προκοπίου συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου..... καὶ κανονικὰς ψήφους προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν προσώπου ἀξίου καὶ ἁρμοδίου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον καὶ ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς μητροπόλεως ταύτης, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πονοσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Γεράσιμον, δεύτερον δὲ τὸν Παχώμιον καὶ τρίτον τὸν Παγκράτιον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεχωρήθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ τὴν ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ᾳΨπη΄ κατὰ μῆνα Μάϊον ἰνδ. ἕκτης.

† Ὁ Καισαρείας Γρηγόριος ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας κυρίου Μεθοδίου, † ὁ Ἐφέσου Σαμουήλ, † ὁ Κυζίκου Ἀγάπιος ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Χαλκηδόνος Παρθενίου † ὁ Δέρκων Ἀνανίας. Κῶδιξ 6.

σαλονίκης τὸν ἐχειροτόνησε μητροπολίτην Πηλουσίου». (Ἔνθ' ἀν. σ. 699). Ὁ L. Petit ἀποκαλεῖ τὸν Γεράσιμον ἢ μᾶλλον τὴν ἀρχιερατείαν του μίαν ἀπὸ τὰς διαπρεπεστέρας τῆς ἱστορίας. Ὁ Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς εἰς τὰς ἐφημερίδας του ἀναφέρων τὸν θάνατον τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου Μαυροκορδάτου, ἐπισυμβάντα τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1810, προσθέτει: «Ἀντ' αὐτοῦ προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Χαλκηδόνος ὁ ἅγιος Θεσσαλονίκης κὺρ Γεράσιμος, ἀξιόλογος ἀρχιερεύς»[7]. Ἐσφαλμένως ὁ Ἀμασείας Ἄνθιμος σημειώνει ὅτι ἡ ἀρχιερατεία ἐν Χαλκηδόνι τοῦ Γερασίμου ἤρχισε κατὰ τὸ ἔτος 1811. Ὁ Γεράσιμος ἐποίμανε τὴν γεροντικὴν ἐπαρχίαν Χαλκηδόνος ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1810 μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1820, ὁπότε ἀποθανὼν ἔσχεν ὡς διάδοχον τὸν ἀπὸ Ἀθηνῶν Γρηγόριον [8].

Ὁ Γεράσιμος καὶ ὡς Θεσσαλονίκης καὶ ὡς Χαλκηδόνος ἔζησεν, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ L. Petit, σχεδὸν διαρκῶς εἰς τὴν πόλιν, τὴν ἕδραν τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, ὡς μέλος τῆς ἐνδημούσης συνόδου. Ὑπογράφει πλεῖστα ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς διαφόρους ὑποθέσεις τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου. Ἠσχολήθη πολλάκις καὶ μὲ τὸ ζήτημα τῶν ἁγίων Τόπων καὶ ὡς Θεσσαλονίκης καὶ ὡς Χαλκηδόνος, καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἀρμένιοι προὐκάλουν ταραχὰς καὶ ἔριδας διεκδικοῦντες προσκυνήματα ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀδελφότητα [9].

Ὁ Νικόλαος Μαυρογένης εἶναι ἐκ τῆς οἰκογενείας ἐκείνης ἡ ὁποία προῆλθεν ἀπὸ τὰς Κυκλάδας νήσους. Ἐσπούδασεν ἀρχικῶς εἰς τὴν νῆσον Σίφνον, ὅπου ἀπὸ τοῦ 1687 ἐλειτούργει σχολὴ «Ἅγιος Τάφος» λεγομένη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδίδαξε καὶ ὁ διάσημος διδάσκαλος τοῦ Ἔθνους Νικόλαος Κεραμεύς. «Ἐξ αὐτῆς ἐξῆλθον, γράφει ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας, ἐπίσημοι ἄνδρες, ἀρχιερεῖς καὶ πατριάρχαι καὶ ὁ Μαυρογένης ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας». («Κύριλλος ὁ Λαυριώτης» σ. 6). Περὶ τοῦ Νικολάου, σχόντος τραγικὸν τέλος, δυσμενεῖς κρίσεις ἐκφέρει ὁ προαναφερθεὶς Ὑψηλάντης. Ἐπίσης κατακρίνει καὶ τὸν ἀνεψιὸν Στέφανον. Ἀ-

---

[7]) Βλέπε ἐμὴν μελέτην «Σκιαγραφία τῆς ἱστορίας τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος ... Ὀρθοδοξία ΙΘ' σ. 143.

[8]) Κῶδιξ Οἰκ. Πατριαρχείου Θ', σ. 280. Καὶ ἐμὴν προμνημονευθεῖσαν πραγματείαν.

[9]) Κεραμέως Παπαδοπούλου, «Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμητικῆς Σταχυολογίας Γ, 183, 200, 204, 206, 259, 288, 343, 354. Ὁ L. Petit παραπέμπει εἰς τὰ Acta Patriarchatus τόμ. Στ', εἰς τὰς Κανονικὰς Διατάξεις τοῦ Μ. Γεδεών, εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ Φιλ. Συλλόγου Κ.Π. καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ νὰ δείξῃ ὑπογραφὴν ἐπισήμων πατριαρχικῶν ἐγγράφων, μαρτυροῦσαν διαρκῆ τοῦ Γερασίμου διαμονὴν ἐνταῦθα.

νεμιγνύετο πολὺ εἰς τὴν ἐκλογὴν πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων. Καθὼς ἐνήργησε διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γερασίμου καὶ ἐπέτυχε, κατώρθωσε τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπισκόπου Ἐλευθερουπόλεως ὡς μητροπολίτου Δράμας καὶ Φιλίππων. Εἰς τὰς σελίδας 678 καὶ 679, διὰ μακρῶν σχετικῶς, περιγράφει ὁ Ὑψηλάντης τὰς ῥαδιουργίας τοῦ Στεφάνου «δραγομάνου τοῦ καπιτὰν πασᾶ» πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του [10]). Περὶ τῶν Μαυρογένηδων ἀρκετὰ ἔγραψα εἰς τὸ ἔργον μου «Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ρεύματος» (σ. 179, 180 καὶ ἀλλαχοῦ).

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν δουλικὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον γράφει Ἀρχιερεὺς πρὸς λαϊκόν — ὡς ὑποτακτικὸς πρὸς ἄρχοντα — ἔστω καὶ ἡγεμόνα, («δοῦλος ὑποκλινής») (τσιράκι) αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν κοινωνικὴν κατάστασιν καὶ τὴν νοοτροπίαν τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐπεκράτει εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς ὁ δεσποτισμός. Δὲν θὰ ἦτο ὅμως δυνατὸν ὁ μορφωμένος ἀρχιερεὺς Γεράσιμος νὰ ἦναι ὀλιγώτερον δουλοπρεπὴς ἀπέναντι τοῦ Νικολάου Μαυρογένη;

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

---

[10]) Ἦτο φαίνεται συνήθεια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εὑρίσκουσα εὐνοϊκὸν ἔδαφος εἰς τὴν σουλτανικὴν Τουρκίαν, ἡ ἀνάμιξις εἰς τὴν κατάληψιν μιᾶς θέσεως πολιτικῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς. Καὶ οἱ ξένοι οἱ ζῶντες ἐν Τουρκίᾳ προσεβάλλοντο ἐνίοτε ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν. Ἓν τοιοῦτον γεγονὸς ἀναφέρει ὁ αὐτὸς Ὑψηλάντης (σ. 654). Ὁ Ἀθηνῶν Ἀθανάσιος κατὰ τὸ 1787 ἦλθεν εἰς ῥῆξιν μὲ τὸν τότε ἐν Ἀθήναις πρόξενον τῶν Ἄγγλων. Ὁ πρόξενος ἀπετάθη εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας ὁ ὁποῖος πάλιν προσέφυγε πρὸς τὸν φίλον του τὸν βεζύρην Ἰσοὺφ πασᾶ, διὰ νὰ λάβῃ τὴν μητρόπολιν Ἀθηνῶν ὁ πρῴην Ἀθηνῶν Βενέδικτος. «Τοῦτο τὸ κατώρθωσεν ὁ δεύτερος δραγομάνος τοῦ Ἐγγλέζου Κρούτας, λαβὼν παρὰ τοῦ Βενεδίκτου πουγγεῖα 30 διὰ τοῦ ἰατροῦ Φέστα».

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Β΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς παριστάνει ἕνα ἄνθρωπον ποὺ ἔπασχε καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς. Σωματικῶς παράλυτος, ζωντανὸς πεθαμένος, ἄταφος νεκρός, ποὺ ἐστέκετο διαρκῶς εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου. Ψυχικῶς ἁμαρτωλός, παράλυτος κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ποὺ ἐστέκετο πάντοτε εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου τῆς αἰωνίου καταδίκης, τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως. Ἡ σωματικὴ νόσος καταστρέφει τὸν ὀργανισμὸν καὶ θέτει προώρως τέρμα εἰς τὴν ἐπίγειον αὐτὴν ζωήν. Ἡ ἁμαρτία, ὁ βίος τῶν κακιῶν καὶ τῶν παθῶν, ἀνατρέπει τὴν ψυχικὴν ἰσορροπίαν καὶ προκαλεῖ τὸν ἠθικὸν θάνατον. Καθὼς φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὴν σημερινὴν Εὐαγγελικὴν διήγησιν ὁ Ἰ. Χριστὸς συνδέει στενώτατα τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν τοῦ παραλυτικοῦ μὲ τὸν ἁμαρτωλόν του βίον. Εἰς τὸ φαινόμενον αὐτὸ γενικῶς δύο ἐξηγήσεις ἠμποροῦν νὰ δοθοῦν, ἢ ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ παραλυτικοῦ αἱ ἁμαρτίαι προκαλοῦν καὶ ἐν τῇ ζωῇ αὐτῇ τιμωρίαν ἄμεσον παρὰ Θεοῦ, ἢ ἡ ἁμαρτία, ὁ ἀνώμαλος βίος, δημιουργεῖ καὶ σωματικὰς ἀσθενείας. Καὶ αἱ δύο αὐταὶ περιπτώσεις ὑπάρχουν καὶ παρατηροῦνται συχνὰ καὶ εἰς τὰ ἄτομα καὶ εἰς τὰ ἔθνη.

Ἡ ἁμαρτία, ὡς παράβασις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπανάστασις τοῦ πλάσματος κατὰ τοῦ Πλάστου, ὡς παρακοὴ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις καὶ εἰς τὰ ἐπιτακτικὰ κελεύσματα τῆς συνειδήσεως, προκαλεῖ ἐσωτερικὴν ἀνησυχίαν καὶ ταραχήν. Γεννᾷ ψυχικὸν κλονισμὸν ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τῆς ἀλληλεπιδράσεως τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, γίνεται αἴτιος καὶ δημιουργὸς σωματικῶν ἀρρωστιῶν. Ὁ Κάϊν ἔγινεν ἀδελφοκτόνος, φονεύσας ἀδίκως τὸν Ἄβελ. Ἡ θεία ὀργὴ ἐφανερώθη μὲ τὴν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ φωνήν: «Φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με». Ἡ οὐράνιος αὐτὴ κραυγὴ προκαλεῖ τρόμον εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Κάϊν, ἡ συνείδησις δὲ εἶναι ὁ ἀντίλαλος τῆς φωνῆς τοῦ Ἀπείρου. Ὁ δημοκρατικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ρώμης Βροῦτος, ὀλίγα πρὸ Χριστοῦ χρόνια, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ εὐεργέτου του Ἰουλίου Καίσαρος. Ἡ συναίσθησις τοῦ ἐγκλήματος, τῆς φρικτῆς ἁμαρτίας, τὸν ἐτάραττε συνεχῶς. Διαπεράσας εἰς τὴν πόλιν Ἄβυδον βλέπει εἰς τὴν σκηνήν του τὸ φάσμα τοῦ εὐεργέτου του, μὲ τὸ θάρρος ποὺ διέ-

κρινε τοὺς τότε Στωϊκοὺς ἐρωτᾷ : Θεὸς εἶσαι ἢ δαίμονας;—Θὰ μὲ ἴδῃς εἰς τὰς πεδιάδας τῶν Φιλίππων, ἀπήντησε τὸ φάσμα. Καὶ ἐκεῖ ὁ τεταραγμένος Βροῦτος ἐνόμισε πῶς ἤρχετο ἐπάνω του τὸ ἐχθρικὸν ἱππικόν, ἐνῷ ἦτο τῶν συμμάχων του. Καὶ μὲ τὸν φόβον ἐκεῖνον ηὐτοκτόνησεν. Ἡ ἁμαρτία λοιπὸν καὶ σωματικὰς ἀσθενείας ἠμπορεῖ νὰ δημιουργῇ καὶ τρομερὰς ταραχὰς εἰς τὰ βάθη τοῦ ἔσω ἀνθρώπου νὰ προκαλῇ. Καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἁμαρτάνων ἀποφύγῃ καὶ τὰ δύο αὐτὰ κακά, ἡ ἁμαρτία ἀποδεικνύεται καταστρεπτικὴ διὰ τὸν ἀνώτερον ἀνθρωπιστικὸν βίον. Μᾶς σκλαβώνει, μᾶς δένει ἐσωτερικῶς, μᾶς ἀφαιρεῖ ὄχι μόνον τὴν ἐσωτερικὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην καὶ εὐτυχίαν. «Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν» εἶπεν ὁ Χριστός. Θὰ δουλεύωμεν ἢ εἰς τὴν ἀρετὴν ἢ εἰς τὴν κακίαν καὶ τὰ πάθη μας. Εὐτυχὴς ὅποιος δὲν εἶναι σκλάβος τῶν παθῶν του. «Δός μοι, λέγει ἕνας μεγάλος ξένος τραγικὸς ποιητής, δός μοι ἕνα ἄνθρωπον ποὺ νὰ μὴ ἦναι σκλάβος τῶν παθῶν του καὶ θὰ τὸν φέρω μέσα, εἰς τὰ ἐνδότατα τῆς ψυχῆς μου» [1]). Ἡ κόλασις ποὺ ὑφίσταται ἐδῶ ὁ ἁμαρτωλός, γράφει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, εἶναι χειροτέρα, βαρυτέρα ἀπὸ ἐκείνην ποὺ τὸν περιμένει εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωήν. «Θεοῦ γὰρ ἀλλοτρίωσις καὶ ἀποστροφή, καὶ τῶν ἐκεῖσε προσδοκωμένων κολάσεων βαρύτερόν ἐστι τῷ πεσόντι».

Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας εἶναι πράγματι **ἀναψυχὴ** τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, εἶναι ἐπάνοδος εἰς τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀσάλευτον ἐσωτερικὴν εὐτυχίαν. Ἡ ἀναψυχὴ αὐτὴ προέρχεται εἴτε ἀπὸ ἡμᾶς αὐτούς, ὅταν ἀφίνωμεν τὸν ἁμαρτωλὸν βίον, εἴτε ἀπὸ τὸν Θεόν, εἴτε καὶ ἀπὸ τοὺς δύο. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος εἰς μίαν δημηγορίαν του προτρέπων εἰς μετάνοιαν καὶ εἰς ἐπιστροφὴν τοὺς Ἰουδαίους εἶπε : «Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι **καιροὶ ἀναψύξεως** ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου» [2]).

Ὁ Ἀπόστολος τῆς περιτομῆς μᾶς δεικνύει καὶ τὸ μέσον τῆς θεραπείας ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Αἱ σωματικαὶ ἀρρώστειαι θεραπεύονται μὲ τὰ ὑλικὰ ἰατρικά, αἱ ψυχικαὶ ἀσθένειαι, αἱ ἁμαρτίαι, ἐξαλείφονται μὲ τὴν μετάνοιαν. Εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον ὑπάρχουν ὄχι ὀλίγαι ἀσθένειαι τὰς ὁποίας ἐκήρυξεν ἡ ἐπιστήμη ἀνιάτους. Ἀποθνήσκουν ἐννοεῖται καὶ πολλοὶ θνητοὶ ἀπὸ ἀσθενείας ποὺ εἶναι ἐπιστημονικῶς ἰάσιμοι. Ἡ μετάνοια ὅταν ἦναι εἰλικρινής, ὅταν συνοδεύεται μὲ ἓν εἶδος ἐγγυήσεως

---

[1]) Σαίξπηρ εἰς τὸν Ἀμλέτον. Ἡ μετάφρασις κατ' ἔννοιαν.

[2]) Πράξεις γ' 19, 20.

ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰ ἴδια, ἐξαλείφει καὶ ἐξαλείφει ἀμέσως τὰς ἁμαρτίας. Εἶναι φυσικώτατον φάρμακον. Ὁ θεῖος Χρυσόστομος θαυμάζων τὸ θεῖον ἔλεος καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀληθινῆς μετανοίας διατυπώνει τὰς ἑξῆς ὀρθὰς σκέψεις: «Ὢ φιλανθρωπίας μέγεθος, ὢ ἀγαθότητος ὑπερβολή! Τὸν ἡμαρτηκότα, ἐπειδὰν ὁμολογήσῃ τὰ ἡμαρτημένα, καὶ τὴν ἑξῆς ἀσφάλειαν ἐπιδείξηται, ἀθρόον ὁ Θεὸς δίκαιον ἀποφαίνει». Τρία σημεῖα πρέπει νὰ ἐφελκύσουν ἰδιαιτέρως τὸν προσοχήν μας εἰς τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ μεγάλου Πατρός, τοῦ ἐξόχου ψυχολόγου. Ὁμολογία τῶν σφαλμάτων μας, τῶν ἀδικιῶν μας, τῶν παθῶν μας, τῶν ἁμαρτιῶν μας, κατόπιν ἀσφαλὴς βεβαίωσις, ἐγγύησις ὅτι δὲν θὰ ξαναρχίσωμεν νὰ ζῶμεν εἰς τὸν βόρβορον τῆς κακίας, καὶ τρίτον ταχεῖαν θεραπείαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ διὰ τῆς μετανοίας. Τὸ τελευταῖον τὸ παρατηροῦμεν εἰς τὸν παραλυτικὸν τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς: «Τέκνον ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου». Εἰς τὰς σωματικὰς ἀσθενείας ἡ θεραπεία ἀνθρωπίνως ἐπιτυγχάνεται ὄχι μόνον μὲ τὰ φάρμακα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ χρόνου. Εἰς τὴν ὑπερφυσικὴν θεραπείαν ἀλλάσσουν οἱ ὅροι. Ὑπῆρχεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εἰς τὴν προβατικὴν πύλην, κολυμβήθρα ἐπονομαζομένη Βηθεσδά, ἐκεῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατέβαινεν ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ, οἱοσδήποτε ἀσθενὴς ἐρρίπτετο εἰς τὴν κολυμβήθραν, κατὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, αὐτοστιγμεὶ ἐγίνετο καλά. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν εἶναι στημένη ἡ νοητὴ κολυμβήθρα τῆς μετανοίας, τοῦ δευτέρου αὐτοῦ βαπτίσματος, ὅπου θεραπεύονται ὅλα τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς, ἀρκεῖ νὰ ἦναι ἡ μετάνοια εἰλικρινὴς καὶ συνδεδεμένη μὲ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Τὸ ἔργον τοῦ ἀγγέλου τῆς κολυμβήθρας Βηθεσδὰ ἐκτελεῖ ἐδῶ ὁ ἱερεὺς ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐξομολόγος. Ὁ συνδυασμὸς τῆς μετανοίας μετὰ τῆς πίστεως ἀναφέρεται καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς καὶ ὁ συνδυασμὸς τῆς θεραπείας μετὰ τῆς μετανοίας: «Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην». «Ἴδε ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε». Τὴν δύναμιν τῆς μετανοίας, συνδυασμένης μὲ τὴν πίστιν, τὴν βλέπομεν φανερὰ εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ λῃστοῦ ποὺ ἐσταυρώθη μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν. Μέσα εἰς τὴν καρδίαν του μυστικὰ ἐψέλλισε πολλά, ἡ ἐπῳδὸς τῶν λόγων ἐκείνων ἦσαν αἱ τόσον συγκινητικαὶ καὶ ὑποβλητικαὶ λέξεις: «Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Τὸ θεῖον ἔλεος εἶναι τὸ ἰαματικὸν νερό, ἡ πηγή του εὑρίσκεται εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ, ὁ δὲ κρουνὸς εἰς τὰ βάθη τῆς ἐσωτερικῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δύναμις ποὺ θὰ στρέψῃ τὸν κρουνὸν εἶναι ἡ μετάνοια.

Ἡ μετάνοια καὶ ἡ πίστις, ἡ πίστις ποὺ μετατοπίζει καὶ αὐτὰ τὰ βουνά, καὶ ἁμαρτίας ἐξαλείφουν καὶ σωματικὰς ἀσθενείας θεραπεύουν.

Δύο εἶναι οἱ παράγοντες τῆς ὑπερφυσικῆς θεραπείας, ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις ποὺ δημιουργοῦν ἡ πίστις καὶ ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἄμεσος ἐνέργεια τῆς θείας χάριτος ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς διαθέσεως.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς μία κυρία ἀρκετὰ μορφωμένη, Mrs. Eddy λεγομένη, ἀπὸ ἕνα πέσιμον ἐπληγώθη πολὺ σοβαρά. Ὕστερα ἀπὸ πολλὰ ἤνοιξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀνέγνωσε τὴν σημερινὴν Εὐαγγελικὴν περικοπήν: «Ἀρόν σου τὸν κρέββατον καὶ περιπάτει». Μὲ τέτοιαν πίστιν ἐπρόφερε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε ἐθεραπεύθη. Μετὰ τὴν θεραπείαν της ἵδρυσεν ἓν εἶδος ἑταιρίας ἢ αἱρέσεως χριστιανικῆς, «χριστιανικῆς ἐπιστήμης» ὅπου ἔγινε δεκτὸν ὅτι ὅλα τὰ σωματικὰ νοσήματα θεραπεύονται μὲ μέσα πνευματικὰ καὶ πρὸ πάντων μὲ τὴν προσευχήν. Ἡ γυναῖκα ἀπέθανεν, ἀλλ' οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἰδίας εἰς τὴν Βοστώνην εἶναι πάρα πολλοὶ καὶ ὄχι ὀλίγοι ἰατροί [3]).

Ἀλλὰ ποῖος ἀσχολεῖται σήμερον μὲ τὴν ἁμαρτίαν καὶ μὲ τὴν μετάνοιαν; Εἶναι λέξις τοῦ λεξικοῦ καὶ τῶν ἄλλων βιβλίων. Ὡς πραγματικότης ἡ ἁμαρτία ὑπάρχει, καὶ ὑπάρχει παντοῦ καὶ ὑπὸ πολλὰς καὶ ποικίλας μορφὰς καὶ εἰς πολλὴν ἔντασιν, τὴν μετάνοιαν ὅμως καὶ τὴν ἐξομολόγησιν, σχεδὸν δὲν τὴν βλέπομεν. Ἡ ἁμαρτία ὑπάρχει, ἀλλ' οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν τὴν αἰσθάνονται, δὲν τὴν διαγινώσκουν. Τί κακόν, νὰ μὴ ἠμποροῦμεν, καὶ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ κάμωμεν τὴν διάγνωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῆς ὑπάρξεώς μας, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν: «Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ»; Φροντίζομεν διὰ τὸ σῶμά μας, φροντίζομεν νὰ πλουτίσωμεν. Τρέμομεν τὴν πτώχειαν, τρέμομεν τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν. Ἐὰν μᾶς εὕρῃ καμμία σωματικὴ ἀσθένεια, τρέχομεν εἰς τοὺς ἰατρούς, τὰ πάντα ὑπομένομεν διὰ νὰ ἀνακτήσωμεν τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος. Ἀναλύσεις διάφοροι, καταμέτρησις τῆς ἀρτηριακῆς πιέσεως καὶ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης τίθενται εἰς ἐνέργειαν. Ἐὰν ἦσαι ἅρπαξ, ἄδικος, πλεονέκτης, ἄσωτος, ἀκόλαστος, φιλοκατήγορος, μέθυσος, ψεύστης, αὐτὰ δὲν πειράζουν; Βλάπτουν, καὶ βλάπτουν πολύ, ἀνατρέπουν τὴν ἰσορροπίαν τοῦ ἔσω ἀνθρώπου καὶ μᾶς κάμουν δυστυχεῖς. Τὸ ἰατρικόν; Ἡ μετάνοια. Μοῦ φαίνεται πὼς ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης ἐξεικονίζεται μὲ τὸν παράλυτον τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Ὑποφέρει, κυλίεται εἰς τὸν κατακλυσμὸν τοῦ αἵματος, συνεπείᾳ τῶν σφαλμάτων καὶ τῶν ἐλλείψεών της, συνεπείᾳ τῶν κακιῶν της. Ὁ Ἕλλην Πλούταρχος εἶπε πὼς οἱ πόλεμοι προέρχονται

---

[3]) Εὑρέθην πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου ἐν Βοστώνῃ εἰς μίαν μεγάλην παρέλασιν τῶν ὀπαδῶν τῆς «Christian science».

ἀπὸ τὰς κακίας τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι προϊὸν ἢ τῆς πλεονεξίας, ἢ τῆς φιλοδονίας, ἢ τῆς φιλοδοξίας. Ὦ Χριστὲ βλέψον καὶ εἰς τὸν παραλυτικὸν αὐτόν, ποὺ λέγεται σημερινὴ ἀνθρωπότης, βλέψον μὲ ὄμμα ἵλεων καὶ εἰπέ: «Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου». Δὸς εἰς ὅλους τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, εἰς ὅλους τοὺς μετανοοῦντας, καὶ εἰς ἡμᾶς, ἰδιαιτέρως, ἵνα διανύσαντες τὸ ὑπόλοιπον τῆς νηστείας ἐν μετανοίᾳ καὶ προσευχῇ ἀξιωθῶμεν νὰ προσκυνήσωμεν καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Η ΜΕΓΑΛΟΦΥΐΑ εἶναι ἀναμφισβητήτως θεῖον δῶρον ἐκδηλούμενον, οὐχὶ σπανίως, εἰς πολὺ μικρὰν ἡλικίαν. Μεγάλοι ζωγράφοι, γλύπται καὶ δὴ μουσικοὶ ἀπεκαλύφθησαν ὡς τοιοῦτοι ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ὡς παιδία—θαύματα δημιουργοῦντες διὰ μόνης τῆς ἐμπνεύσεως ἔργα τελείας ὡριμότητος. Τὸ τοιοῦτον δὲν συνέβη καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῇ εἰς τὸ πεδίον τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, διότι αὕτη, ἂν καί, ὡς καλὴ τέχνη, χρεωστῇ μέγα μέρος τῆς ὑπάρξεώς της εἰς τὴν ἔμπνευσιν, οὐχ ἧττον ὅμως ὡς ἐξυπηρετοῦσα ζωτικὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας καὶ σὺν τούτοις ἔχουσα κύριον αὐτῆς μέλημα τὴν καταπολέμησιν τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως τῆς βαρύτητος, ἀντιμετωπίζει προβλήματα τεχνικὰ τοιαῦτα ὥστε νὰ προϋποθέτῃ κατάρτισιν καὶ πεῖραν ἥτις μόνον εἰς ὥριμον ἄνδρα δύναται νὰ εὑρεθῇ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ μόνον δὲν εἶναι δυνατὸν ν᾿ ἀναφανῇ παιδίον—θαῦμα ἀρχιτέκτων οὔτε καὶ ἀνεφάνη μέχρι τοῦδε.

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ λαμβανομένου ὑπ᾿ ὄψιν ὅτι τὸ κτίριον τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐκτίσθη τῷ 1895 κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς ὁ οἰκοδομήσας αὐτὸ ἀρχιτέκτων ὤφειλε σήμερον νὰ ἔχῃ ἡλικίαν ἄνω τῶν ἐνενήκοντα ἐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ἡμῶν ἡ μακροβιότης εἶναι φαινόμενον σπάνιον λογικώτερον εἶναι νὰ δεχθῇ τις ὅτι ἔχει ἤδη ἀποβιώσει.

Αἱ ἀνωτέρω σκέψεις μὲ ὤθησαν νὰ ὁμιλήσω ὡς περὶ «ἀειμνήστου» διὰ τὸν Περικλῆ Φωτιάδην εἰς προγενέστερον σημείωμά μου (Μία λησμονημένη φυσιογνωμία: Ὀρθοδοξία. Τεῦχος 1, 1949). Ἰδοὺ ὅμως ὅτι φωνὴ ἐξ Ἀθηνῶν, ἀνθρώπου ἀναγνώσαντος τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σημείωμα, μ᾿ ἐπληροφόρει ὅτι ὁ λαμπρὸς Ἀρχιτέκτων τῆς Σχολῆς εὑρίσκετο ἐκεῖ, «ἀκμαῖος ἐν τῇ ζωῇ», ἄγων ἀκριβῶς τὸ ἐνενηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἔμπλεως χαρᾶς ἐκ τῆς ἀνελπίστου ταύτης εἰδήσεως ἐθεώρησα καθῆκόν μου ἐπιβεβλημένον νὰ ἐπανορθώσω τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ σημειώματί μου ἀνακρίβειαν διὰ τοῦ παρόντος, προσεπισυνάπτων καὶ ὅσας συνέλεξα σχετικὰς πληροφορίας.

* * *

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1890 μέχρι τοῦ 1914 εἰκοσιπενταετηρὶς ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ὁμογένειαν μίαν ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας περιόδους της. Εἶναι ἡ πε-

Περικλῆς Φωτιάδης.

ρίοδος καθ' ἣν αἱ ἀνάγκαι της κατανοοῦνται πλήρως ὑπὸ φιλογενῶν μεγάλων αὐτῆς τέκνων, τὰ ὁποῖα πάνυ προθύμως σπεύδουσι νὰ θέσωσι τὸ βαλλάντιόν των εἰς τὴν διάθεσίν της, ἡ περίοδος καθ' ἣν ἀνεγείρονται τὰ σπουδαιότερα εὐαγῆ καθιδρύματα, τὰ μέχρι σήμερον ἀποτελοῦντα τὴν δόξαν αὐτῆς. Ἡ μεγαλώνυμος κοινότης Σταυροδρομίου κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετίαν ταύτην ἀποκτᾷ τὸ θαυμάσιον κτίριον τοῦ πρώτου της ἀνωτέρου ἐκπαιδευτηρίου χάρις εἰς τὴν γενναίαν προσφορὰν τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου εὐεργέτου Χρηστάκη Ζωγράφου. Κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετίαν ταύτην ἀνεγείρεται ἐκ βάθρων καλλιμάρμαρον τὸ ὑπέροχον κτίριον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς χάρις εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Παύλου Στεφάνοβιτς, ἐν ᾧ σειρὰ περιπτέρων προστίθεται συμπληρώνουσα τὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα Βαλουκλῆ χάρις εἰς τὴν συνεχῆ ἀρρωγὴν τοῦ οἴκου Μαυρογορδάτου. Ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθοῦν τὰ Εὐγενίδεια, Ζαφειροπούλεια, Σκουλούδεια, Ζερβουδάκεια κ. τ. λ. κληροδοτήματα θὰ καταστῇ φανερὰ ἡ σημασία τῆς ἐν λόγῳ εἰκοσιπενταετηρίδος καὶ θὰ ἀναλάμψουν αἱ μεγάλαι φυσιογνωμίαι αἱ ὁποῖαι τὴν ἐκόσμησαν.

Ἡ εὐτυχὴς ὅμως αὕτη ἐποχὴ εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην καὶ ἄλλου τινὸς στοιχείου διὰ νὰ εἶναι οἵα ὑπῆρξεν. Εἶχεν ἀνάγκην ἐξαιρετικοῦ καλλιτεχνικοῦ τινος νοῦ ὅστις τὰς τόσον γενναιοφρόνως προσφερομένας δωρεὰς θὰ μετέτρεπεν εἰς τελείους ὀργανισμοὺς καὶ θαυμαστὰ σύμβολα, ἐξασφαλίζοντα εἰς αὐτὴν τὴν αἰωνιότητα.

Ὁ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων τοῦ κτιρίου τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου προκηρυχθεὶς διαγωνισμός, τοῦ ὁποίου ἑλλανόδικος ἐπιτροπὴ ἦσαν αὐτοὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν, ἀνέδειξε τὸν ἀπαραίτητον διὰ τὴν τόσον γόνιμον ἐποχὴν ἐξαίρετον καλλιτέχνην ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πλέον δυναμικοῦ της νέου Περικλέους Φωτιάδου.

«Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ προχωρήσω ὅπως ἐνοήσω ὅτι εἰσῆλθον εἰς κτίσμα, σημειῶσαν ἤδη ἐποχήν, σταθμὸν τῆς Τέχνης ἰδίως διὰ σχολεῖα... Ὁ κ. Φωτιάδης καὶ ὁ κ. Ρίτσος (ὁ μηχανικὸς ὁ ἐφαρμόσας τὸ πρωτοφανὲς διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σύστημα θερμάνσεως δι' ἀέρος) συνέδεσαν στενῶς τὰς ἰδίας αὐτῶν προσωπικότητας μὲ τὴν Σχολὴν τοῦ Σταυροδρομίου, κατακτήσαντες πάντων τὰς συμπαθείας, στερεώσαντες δι' αὐτῆς εὐοίωνον βέβαιον μέλλον. Καὶ δύναταί τις εἰπεῖν — μολονότι εἶναι κίνδυνος νὰ προσκρούσῃ πρὸς τὴν μετριοφροσύνην αὐτῶν — ὅτι οὐχὶ πλέον αὐτοί, ἀλλ' ὁ κόσμος εἶναι ὁ ἔχων τὴν ἀνάγκην αὐτῶν ὡς ἐπιστημόνων. Τελευτῶν ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι εἰς τὸν Φωτιάδην οὐ μόνον σχεδιάσαντα, οὐ μόνον ἐπιστατήσαντα ἄνευ βοηθοῦ, ἀλλὰ καὶ μοχθήσαντα, ὡσὰν ἐπρόκειτο περὶ ἰδίου κτήματος, χρεωστεῖται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ διεξαγωγὴ τοῦ διετίαν ὅλην διαρκέσαντος τούτου ἔργου ἀντὶ πο-

σύτητος ἀπιστεύτως μικρᾶς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὴ ἡ σχολὴ εὐγνωμονοῦσα, ἀνέγραψε τὸ ὄνομά του μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν αὐτῆς. Ἐγὼ δὲ ἀναμιμνησκόμενος ἤδη ὅσα ἐφανταζόμην ἄλλοτε, ἐνόησα μίαν ἀκόμη φορὰν τί ἀξίζει ὁ ἀληθὴς ἐπιστήμων, ἀφοῦ καὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας καὶ τοιούτους ὅρους κατορθοῖ τοιαῦτα θαύματα, τοιαῦτα στολίσματα, ἐκεῖ ὅπου εἷς τῶν πολλῶν τεχνικῶν θὰ ὤρυττε—κατὰ συνήθειαν — πλὴν εὐφήμων ἐξαιρέσεων—κατακόμβην, ἢ ὄγκον ὁμοιάζοντα πλούσιον λατομεῖον μαρμάρου μᾶλλον ἢ δημόσιον κατάστημα». (Ἐφημερὶς Κωνσταντινούπολις, 7 Ὀκτωβρίου 1893).

Τοιοῦτος ὁ ἀνήρ, κατὰ τὴν πολύτιμον ταύτην σύγχρονον μαρτυρίαν, ὁ ἀποκαλυφθεὶς ὑπὸ τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκείνου. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ἔργον τοῦ Φωτιάδου κριθῇ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν γενικῶν σκέψεων τὰς ὁποίας ἀνέλυσα ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος σημειώματός μου, ἀδιστάκτως ἐμφανίζει τὸν διακεκριμένον τοῦτον ἐπιστήμονα ὡς μίαν ἐξαιρετικὴν φυσιογνωμίαν τῆς ἐποχῆς, ὡς ἄλλωστε μαρτυρεῖ ἡ μέτεπειτα μακροχρόσιος δρᾶσίς του.

Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία εὑρεθεῖσα, μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν σεισμὸν τοῦ 1894, εἰς τὴν ἀνάγκην ἀνοικοδομήσεως τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς δὲν ἐδίστασε ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν νέον ἐπιστήμονα τὴν δύσκολον ταύτην ἐργασίαν. Κατὰ πόσον ὁ ἐξαίρετος ἀνὴρ ἐπέτυχεν εἰς τὴν ἀποστολήν του μία ἐπίσκεψις εἰς τὴν Σχολὴν ἀρκεῖ νὰ τὸ δείξῃ: Ἡ αὐτὴ ἁπλότης εἰς τὴν σύλληψιν, ἡ αὐτὴ διέπουσα ἰσχυρὰ λογική, ἡ ἰδία ἀξιοπρέπεια οἵα καὶ εἰς τὸ Ζωγράφειον, ἀλλὰ εἰς πόσον διάφορον τόνον! Ἐδῶ δὲ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ ἀξία τοῦ καλλιτέχνου. Τὸ Ζωγράφειον φέρει τὴν σφραγῖδα τῆς πόλεως, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς ἐξοχῆς, ἂν καὶ ἀμφότερα ἔχουν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ κτιρίων ἀντιπροσωπευόντων ὑψηλὸν σκοπόν.

Ὁ νεογέννητος εἰκοστὸς αἰὼν εὑρίσκει τὸν Φωτιάδην παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Μαυρογορδάτου, τοῦ Σκουλούδη, τοῦ Ζερβουδάκη κ. ἄ. κτίζοντα τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο περίπτερα τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Εὐγενίδου, Ζαφειροπούλου καὶ ἄλλων εὐεργετῶν, κτίζοντα ἐκπαιδευτήρια καὶ ἄλλα κτίρια κοινωφελῶν σκοπῶν. Σὺν τούτοις διὰ τῆς ἐκτάκτου δυναμικότητος ἥτις τὸν διακρίνει εἶναι πάντοτε πρόθυμος νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν Κοινοτήτων ἀπὸ Προύσης μέχρι Σηλυβρίας καὶ Ξάνθης.

Ὁ πόλεμος τοῦ 1914—18 μειώνει τὸν λαμπρὸν τοῦτον οἰκοδομικὸν ὀργασμὸν καὶ ματαιώνει τὴν ἀνέγερσιν ἰδιαιτέρου κτιρίου Βιβλιοθήκης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς ὁποίας τὰ σχέδια εἶχον ἤδη ἐκπονηθῇ ὑπὸ τοῦ Φωτιάδου, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ πολυσχιδὴς δρᾶσις τοῦ ἀνδρὸς

ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὸν πόλεμον μέχρι τοῦ 1924, ἔτος καθ᾽ ὃ ἐγκαθίσταται εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου τῷ 1925 προσλαμβάνεται εἰς τὸ τεχνικὸν γραφεῖον τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως τὸ ὁποῖον καὶ διευθύνει μέχρι τοῦ ἔτους 1932.

Ἐδῶ περαίνω τὴν σκιαγραφίαν τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ καλλιτέχνου, τοῦ ὁποίου τὴν ζωὴν καὶ δρᾶσιν ἐπλαισίωνεν εὐγένεια ἀνθρώπου καὶ ἐξαίρετος φιλογένεια, ὡς μαρτυροῦν τὰ ἐν τῷ ἡμερησίῳ καὶ περιοδικῷ τύπῳ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δημοσιεύματα.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΠΑΣΑΔΑΙΟΣ
Ἀρχιτέκτων
Καθηγητὴς τῆς Χριστιανικῆς Τέχνης ἐν τῇ Ἰ. Θ. Σχολῇ.

ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

λ΄

«ΤΜΗΜΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΗΣ». *)

Ἐν τῷ φ. 2β, ὅπερ εἶναι ἄγραφον, δι᾿ ἄλλης χειρὸς ὑπάρχει σημείωσις: «† το παρὸν βιβλίον τοῦ μεταφραστοῦ ὁ σεπτέμβριος μὴν ἔνι τῆς σεβασμίας μονῆς τῶν Εἰρεινούντων οἶος δὲ βουληθῇ ἀφαιρῆσαι τούτο ἐξ αὐτῆς κατὰ λόγον κλοπῆς ἢ ἀνταλλάξαι ἐχέτω τὸ ἀνάθεμα». †

Ἔνδον ἐπὶ τοῦ σανιδώματος: «ἀνέγνωσα καὶ κατετρύφησα τὴν παροῦσαν βίβλον» αψιζ΄ = [1717] μαδ. α΄.»

Ὁ κῶδιξ περιέχει βίους καὶ μαρτύρια εἴκοσι καὶ πέντε ἁγίων κατὰ Σεπτέμβριον ἑορταζομένων.

1) φ. 3—30β Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν συμεὼν τοῦ ἐν τῇ μάνδρᾳ.

2) φ. 30β—39 Ἄθλησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος τοῦ Χ(ριστο)ῦ μάμαντος.
Τὸ φ. 30 κατὰ τὸ ἥμισυ ἀπεκόπη.

3) φ. 40—47β Ἄθλησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱερομάρτυρος ἀνθίμου ἐπισκόπου νικομηδείας παθόντος ὑπὸ μαξιμιανοῦ.

4) φ. 47β—54β Ἄθλησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βαβύλα ἀρχιεπισκόπου ἀντιοχείας, παθόντος ὑπὸ νουμεριανοῦ.

---

*) (Συνέχεια ἐκ τῆς 59ης σελίδος τοῦ ΚΕ΄ τόμου, ἔτ. 1950).

5) φ. 54β—61β Διήγησις μερικὴ περὶ τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ πανενδόξου μιχαὴλ ἀρχιστρατήγου ἐν χώναις.

Τὸ φ. 62 κατὰ τὸ ἥμισυ ἀπεκόπη.

6) φ. 61β—68β Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων εὐδοξίου, Ρωμύλου, ζήνωνος καὶ μακαρίου.

7) φ. 68β—70β Ἄθλησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου σῴζοντος παθόντος ἐν κιλικίᾳ.

8) φ. 70β—75β Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος σεβηριανοῦ.

9) φ. 75β—79β Μαρτύριον τῶν ἁγίων γυναικῶν μηνοδώρας, μητροδώρας καὶ νυμφοδώρας.

10) φ. 79β—89β Βιός, πολιτεία καὶ ἀγῶνες τῆς ὁσίας καὶ μακαρίας μητρὸς ἡμῶν θεοδώρας τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ.

11) φ. 89β—93β Ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ αὐτονόμου.

12) φ. 93β—103β Πρᾶξις καὶ τελείωσις τοῦ ἁγίου Κορνηλίου τοῦ ἑκατοντάρχου.

13) φ. 103β—107β Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ νικήτα.

14) φ. 107β—119β Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ πανευφήμου μάρτυρος εὐφημίας.

15) φ.—119β—129β Μαρτύριον τῶν ἁγίων γυναικῶν σοφίας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς πίστεως, ἐλπίδος, ἀγάπης.

16) φ. 129β - 136β Μαρτύριον τῶν ἁγίων τροφίμου, σαββατίου καὶ δορυμέδοντος.

17) φ. 136β—152β Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος εὐσταθίου καὶ θεοπίστης καὶ τῶν δύο τέκνων αὐτῆς ἀγαπίου καὶ θεοπίστου.

18) φ. 152β—157β Ἀστερίου ἐπισκόπου ἀμασείας ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἔνδοξον ἱερομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Φωκᾶν.

19) φ. 157β—172β Ἄθλησις τῆς ἁγίας ἐνδόξου ἁγιομάρτυρος τοῦ Χ(ριστο)ῦ θέκλας τῆς ἐν ἰκονίῳ.

20) φ. 172β—180β Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀγῶνες τῆς ἁγίας μητρὸς ἡμῶν εὐφροσύνης τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ.

21) φ. 180β—189β Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἔνδοξον ἀπόστολον τοῦ Χ(ριστο)ῦ καὶ εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Χ(ριστο)ῦ ἀναπεσόντα.

22) φ. 189β—197β Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος καλλιστράτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων.

23) φ. 197β—209β Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀγῶνες τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς καὶ ὁμολογητοῦ Χαρίτωνος.

24) φ. 209β—222β Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀγῶνες τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ.

25) φ. 222β—254β Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος γρηγορίου τῆς μεγάλης ἀρμενίας.

(9) ΑΡΙΘΜ. 9

Ὀνομασία

«Ἑρμηνεία τῶν ψαλμῶν ὑπὸ διαφόρων πατέρων».

Διαστάσεις

Μεμβρ. 0,33.5×0,23 φύλ. 47.
Στίχοι σελ. 37. σελίδες μονόστηλοι.
Κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἐλλιπέστατος.
Γραφὴ καλή.

Περιεχόμενον

Ἑρμηνεία τῶν ψαλμῶν κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ διαφόρων πατέρων. Ἐκ τοῦ κώδικος ἔχουσι περισωθῇ τὰ ὀκτάφυλλα τετράδια μστ, μζ, μθ', ν' καὶ να', ὡς καὶ τέσσαρα φύλλα τοῦ νβ' ὀκταφύλλου τετραδίου.

(10) ΑΡΙΘΜ. 10 [16])

Ὀνομασία

— Πανηγυρικοὶ λόγοι καὶ βίοι ἁγίων τινῶν —

Ἐποχὴ

ΙΒ αἰῶνος

Διαστάσεις

Μεμβρ. 0,35×0,25 φ. 411

Στίχοι σελ. 28. Σελίδες δίστηλοι.

Γραφὴ καθαρά. Διατήρησις καλή. Δέσιμον παλαιόν.

Κῶδιξ ἀξιόλογος.

Περιεχόμενον

Ἐν ἀρχῇ ὑπάρχει πρόσθετον φύλλον, ἐκ μεμβράνης ἄλλου περιεχομένου, ὡς καὶ δύο ἄλλα φύλλα περιέχοντα πίνακά τινα περιεχομένων.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α διὰ νεωτέρας γραφῆς σημείωσις:

«Βιβλίον πατερικὸν τῆς Παναγίας τῆς ἐν νήσῳ χάλκης».

Ἐν τῷ τελευταίῳ φ. 411β δι᾽ ἀγραμμάτου χειρός:

«Ἐνέτι ᾳχμβ [=1642]. Χ(ριστο)ῦ ἐν μηνὶ Ἰουνιῳ κθ΄ ,βοαθ΄ εζσ λκθ θ'αθν θωίλω ϡ΄ωψλ—ξνθ ωψιπλν ψχωχκ'ε πθζι θωαελ ψλπλχ». Καὶ ἀμέσως ἡ ἐξήγησις τῆς κρυπτογραφίας: «ἦλθα ἐγὼ ὁ π(α)πὰ Ἀθανάσιος εις τὸ μοναστήρ(ι)ον τυς υπὲραγίας Θεοτόκου».

Ἔνδον τοῦ ξυλίνου σταχώματος τοῦ κώδικος διὰ νεωτέρας ἀγραμμάτου χειρός: «† Ε τούτω τὸ πανηγυρικὸν εἶνε τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τὸ νησίον τῷ κειμένῳ ἀντίκρυ Σῳζοπόλεως εἴ τις βουληθῇ ἰξενῶσαι αὐτῷ ἐκ τῆς αὐτῆς μονοῖς νὰ ἔχῃ τὸν αὐτὸν Πρόδρομον ἀντίδικον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. φ—J—μ (=Σεραφεὶμ) ἱε(ρο)μ(ό)ν(α)χ(ος) †». «θ. η. ζ. ς. ε. γ. β. α. ι. σ. π. ο. ξ. ν. μ. λ. κ. ϖ. ω. ψ. χ. φ. υ. τ. σ. [17])».

(Συνεχίζεται)

---

[16]) **Καὶ τοῦ κώδικος τούτου περιγραφὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Jos. Boyens. (Ἔνθ᾽ ἀνωτ. σ. 48—53).**

[17]) **Βυζαντινὴ κρυπτογραφία τοῦ ἀλφαβήτου τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ.

Πάνσεπτος Πατριαρχικὸς Ναός.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ:

— Καθ' ὅλους τοὺς Ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων καὶ τοὺς κατανυκτικοὺς Ἑσπερινοὺς τῆς Β΄, Γ΄, Δ΄ καὶ Ε΄ Κυριακῆς τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

— Κατὰ τὰς Κυριακὰς τῶν Νηστειῶν Β΄ (5ην τ. μ.) καὶ Γ΄, τῆς Σταυροπροσκυνήσεως (12ην τ. μ.), καθ' ἣν συνεχοροστάτησαν Αὐτῇ οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς Προύσης κ. Πολύκαρπος, Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβος, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Αἴνου κ. Γερμανός, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθάγγελος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος καὶ Σάρδεων κ. Μάξιμος, κηρύξαντος τὸν θεῖον Λόγον τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἱερωνύμου, Ἀρχειοφύλακος τῶν Πατριαρχείων, καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (25ην τ. μ.).

— Κατὰ τὰς θείας Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων τῆς 1ης, 3ης, 8ης, 22ας καὶ 29ης τ. μ. καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μ. Κανόνος (22 τ. μ.).

— Κατὰ τὰς συμπεσούσας ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ἀκολουθίας τῶν Β΄, Γ΄ καὶ Δ΄ Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου (24 τ. μ.), καθ' ἣν συνεχοροστάτησε μετὰ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων.

Εἰδικῶς ὁρισθέντες ἐκήρυξαν τὸν θεῖον Λόγον κατὰ μὲν τοὺς Γ΄ Χαιρετισμοὺς ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Καλλίνικος, κατὰ δὲ τοὺς Δ΄ Χαιρετισμοὺς ὁ ἐπὶ τοῦ Γραφείου τοῦ Τύπου τῶν Πατριαρχείων Πανοσ. Διάκονος κ. Συμεών.

Κατὰ τὰς λοιπὰς Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ τὰς θείας Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τελούσης χοροστασίας ἐν τοῖς ἱ. Ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν τάξιν ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Πατριαρχικαὶ Χοροστασίαι ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, μεταβᾶσα μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἰς τοὺς κάτωθι ἱ. Ναοὺς τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς:

— Τῇ 15ῃ τ. μ. ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων.

— Τῇ 17ῃ τ. μ. ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων.

— Τῇ 23ῃ τ. μ. ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τῆς Παναγίας Μουχλίου κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μ. Ἀποδείπνου.

— Τῇ 25ῃ τ. μ. ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τῆς Παναγίας Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου

κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν.

Κατὰ τὰς χοροστασίας ταύτας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὡμίλησε πρὸς τὸ συρρεῦσαν εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα τῶν πιστῶν, πλὴν τῆς ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τῆς Παναγίας Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου, ἔνθα τὸν θεῖον Λόγον ἐκήρυξεν ὁ Ἱ. Προϊστάμενος αὐτοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Νικόδημος Χαρβαλιᾶς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰς ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω ἐνορίας τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐκδηλώσεων βαθείας εὐλαβείας καὶ τιμῆς ὑπὸ τοῦ ἱ. Κλήρου, τῶν κατὰ τόπους ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν, τῶν Φιλανθρωπικῶν καὶ Μορφωτικῶν Σωματείων καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Πληρώματος.

Αἱ Α. Β. Ὑ. ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Πριγκήπισσα Μαρία εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— Τῇ 13ῃ τ. μ. προσελθόντες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, μετὰ τῶν προσηκουσῶν τῷ ἀξιώματι αὐτῶν τιμῶν, αἱ ἀπὸ τῆς προτεραίας παρεπιδημοῦντες ἐνταῦθα Α. Β. Ὑ. ὁ Πρίγκηψ τῆς Ἑλλάδος Γεώργιος καὶ ἡ Πριγκήπισσα Μαρία, σύζυγος αὐτοῦ, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος Ἐντιμ. κ. Γ. Χριστοπούλου.

Τὸ ὡς ἄνω Πριγκηπικὸν ζεῦγος παρέστη τῇ 17ῃ τ. μ. ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Δ' Χαιρετισμῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀντεπεσκέφθη τῇ 18ῃ τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἰακώβου, τὰς Α. Β. Ὑψηλότητας εἰς τὸ ἐν Πέραν Park Otel.

Θρησκευτικὴ τελετὴ ὑπὲρ τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Κατὰ τὸν κατανυκτικὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ε' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν (26ης τ. μ.) ἐγένετο ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, χοροστατούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τελετὴ ὑπὲρ τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς, εἰς ἣν παρέστησαν ἅπαντα τὰ μέλη τῶν Διοικ. Συμβουλίων καὶ πλῆθος εὐσεβῶν Χριστιανῶν, πρὸς τιμὴν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῶν γυναικῶν αἱ ὁποῖαι ἐτάχθησαν συνεργοὶ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης. Κατ' αὐτὴν ὡμίλησεν ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀλέξανδρος Καντώνης, ἀναπτύξας τὸ ἔργον τῆς Χριστιανῆς γυναικὸς ὡς διακονίσσης τῆς ἀγάπης εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα τῆς Ἐκκλησίας, εἰπὼν δὲ ἐν περιλήψει τὰ ἀκόλουθα:

Ὁ Κύριος ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς δημοσίας ζωῆς Του ἐκάλεσε τὴν γυναῖκα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Οἱ Εὐαγγελισταὶ ἀναγράφουν τὰ ὀνόματα τῶν εὐλαβῶν γυναικῶν, ὅπως Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, Ἰωάννας τοῦ Χουζᾶ, Μαρίας τοῦ Κλωπᾶ, τῆς Σαλώμης, τῆς Σωσάννης. Ὅτι δὲ δὲν ἦσαν αἱ μόναι γυναῖκες αἵτινες πιστῶς συνώδευαν τὸν Κύριον καταφαίνεται καὶ ἀπὸ μαρτυρίαν τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου, ὅτι ὑπῆρχαν καὶ «ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς». Καὶ ὁ Ἰωάννης ἐκτενῶς ὁμιλεῖ διὰ τοὺς φιλικοὺς δεσμοὺς οἱ ὁποῖοι συνέδεαν τὸν Ἰησοῦν μὲ τὰς ἀδελφὰς τοῦ Λαζάρου, τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν.

Ἁπλῆ ἀνάγνωσις τοῦ 16ου κεφαλαίου τῆς πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς, ἀρκεῖ νὰ μᾶς βεβαιώσῃ περὶ τῆς συμβολῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος θερμότατα συνιστᾷ τὴν διακόνισσαν Φοίβην: «Συνίστημι ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον... καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ». Ἐπίσης ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἐξαίρετον ἐκείνην γυναῖκα, τὴν Πρίσκιλλαν καὶ τὸν Ἀκύλαν, τοὺς ὁποίους θεωρεῖ συνεργούς του καὶ ὅτι ἐκινδύνευσαν μέχρι θανάτου καὶ τοὺς εὐχαριστοῦν «πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν». Ὁ Παῦλος κάμνει εὔφημον μνείαν διὰ τὴν Μαριάμ, «ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν». Ἀναφέρει ἀκόμη τὴν Τρύφαιναν, τὴν Τρυφῶσαν, τὴν Ἰουλίαν, τὴν Εὐοδίαν, τὴν Συντύχην, τὴν Λυδίαν, τὴν Δάμαριν, διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς αὐτὰ καὶ μόνα τὰ πρόσωπα τῆς ἀποστολικῆς περιόδου.

Ἀπὸ τὰ παραδείγματα αὐτὰ ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἀπελευθέρωσε τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὸν κλοιὸν τοῦ γυναικωνίτου, τὴν ἀνεβίβασε εἰς περίβλεπτον θέσιν καὶ τὴν ἐξύψωσε μέχρι τοῦ ζηλευτοῦ ἀξιώματος τῆς ἱεραποστόλου.

Τὴν διακόνισσαν τὴν συναντῶμεν μὲ τοιαύτην ἀποστολὴν καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μέχρις αὐτῶν τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ Ὀλυμπιὰς καὶ ἡ Σιλβίνα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ Μακρίνα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μ. Βασιλείου, ἡ Θεοσεβία, ἡ σύζυγος Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, ἡ Φιλοθέη, ἡ ἱεραπόστολος τῆς Ἑλλάδος, καὶ τόσαι ἄλλαι ἄγνωστοι ἡρωΐδες τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἀποτελοῦν φωτεινὸν γαλαξίαν καὶ κοσμοῦν τὸ πνευματικὸν στερέωμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Αἱ διακόνισσαι αὐταὶ τῆς ἀγάπης εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου ἐφρόντιζαν διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀσθενεῖς. Ἦσαν οἱ ἄγγελοι παρηγορίας διὰ τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοντο πρὸ μεγάλων ἀναγκῶν καὶ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν. Ἐνδιεφέροντο διὰ τὴν φιλοξενίαν καὶ προστασίαν τῶν γυναικῶν.

Ἄλλος τομεὺς τῶν διακονισσῶν ἦτο ἡ μετάδοσις τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν εἰς τὰ κοράσια, ἡ κατήχησις, ἡ ἐπίβλεψις, ἡ καθοδήγησις καὶ ἡ τόνωσις τῆς εὐσεβείας τῶν χριστιανῶν γυναικῶν καὶ ἡ προστασία τῶν ἠθῶν.

Ἡ ἀξιόλογος αὐτὴ ἐργασία μετὰ τὸν 14ον αἰῶνα σημειώνει ὕφεσιν διὰ λόγους ἱστορικούς. Ἀλλά, ἐὰν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἠτόνησε, σήμερον ἡ διακόνισσα ἐπανέρχεται εἰς τὸ κοινωνικόν της ἔργον καὶ ἡ δρᾶσίς της εἶναι εὐρυτάτη, προπαντὸς τώρα ὁπότε καὶ ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἐργάζεται καὶ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ πεδίου.

Σήμερον ἡ ὁμόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος παρουσιάζει διὰ τῆς χριστιανικῆς κινήσεως τόσην ζωτικότητα, ὥστε ἐπιτελεῖται ἔργον Χριστοῦ, εἰς βάθος καὶ ἔκτασιν, εἰς ποσὸν καὶ ποιόν, καὶ ἡ γυναῖκα ἁμιλλᾶται νὰ προσπεράσῃ τὸν λαϊκὸν ἱεραπόστολον. Λ. χ. ἡ διακόνισσα δρᾷ εἰς τὴν ἐνορίαν ὡς συνεργάτις τοῦ ἱερέως, βοηθοῦσα αὐτόν, ἵνα γνωρίσῃ καλύτερον τὰ θρησκευτικά, κοινωνικά, οἰκογενειακά, ἀκόμη καὶ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τῶν ἐνοριτῶν του. Ἡ περίθαλψις τῶν ἀσθενῶν εἶναι μία ἀπὸ τὰς κυριωτέρας ἐνεργείας της καὶ ἐπεκτείνεται εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας τῶν ἀσθενῶν.

Οἱ ἐπιληπτικοί,οἱ λεπροί,οἱ τυφλοί, οἱ κωφάλαλοι, οἱ ἀνάπηροι, οἱ τραυματίαι τοῦ πολέμου, ἐπὶ πλέον ἡ διεύθυνσις νοσοκομείων, ἡ νοσηλεία εἰς τὰ σανατόρια, ἡ περιποίησις τῶν νευροπαθῶν καὶ ψυχοπαθῶν, ἡ διεύθυνσις τῶν Κατηχητικῶν θηλέων, εἶναι οἱ διάφοροι τομεῖς τῆς καρποφόρου δράσεώς της.

Ἡ φιλανθρωπία δὲ πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἀγάπην καὶ εἰλικρινῆ συμμετοχὴν εἰς τὸν πόνον καὶ τὴν δυστυχίαν τοῦ πάσχοντος. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον σῶμα, ὕλη. Εἶναι καὶ ψυχή. Καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν βοήθεια πρέπει νὰ γίνεται χωρὶς νὰ ἀγνοῆται ὁ ψυχικὸς παράγων. Πρὸ παντὸς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὀφείλει νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔρχονται νὰ ἀσκήσουν τὴν πλήρη καὶ ὡλοκληρωμένην φιλανθρωπίαν. Ἡ δυστυχία τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀρχίζει κυρίως ἀπὸ τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς του. Καὶ ἐὰν θέλωμεν νὰ τὸν θεραπεύσωμεν, νὰ ἐπουλώσωμεν τὰς πληγάς του, νὰ ἐνσταλάξωμεν εἰς τὴν καρδίαν του βάλσαμον παρηγορίας, ἂς κάμωμεν τότε τὴν φιλανθρωπίαν μὲ ζῆλον ἱεραποστολικὸν καὶ μὲ ἀγάπην θερμήν. Ἀγάπην ἡ ὁποία ν' ἀνεβάζῃ τὸν δυστυχῆ καὶ πονεμένον, νὰ τὸν καθιστᾷ ἰσότιμον. Ὁ ἐγωισμὸς ἂς μὴ τὸν ταπεινώνῃ. Ἡ κοινωνικὴ θέσις ἂς μὴ τὸν θέτῃ εἰς ἀπόστασιν, ἂς μὴ δημιουργῇ χάσμα. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία ἂς μὴ ἐντείνῃ τὴν πενίαν του. Ἂς τὸν πείσωμεν μὲ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπην ἡμῶν ὅτι εἶναι ὁ ἀδελφός μας.

Αἱ διακόνισσαι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς ἂς δώσουν εἰς τὸν γέρον καὶ τὸ ὀρφανὸν ψωμὶ καὶ ἔνδυμα μὲ συμπόνοιαν, εἰς τὸν ἄρρωστον φάρμακον μὲ στοργικὸν χέρι. Ἂς δώσουν εἰς τὸ ἀπροστάτευτο κορίτσι μητρικὴν στοργήν. Ἂς δείξουν εἰς τὴν παραστρατημένην γυναῖκα συγκατάβασιν καὶ ἂς τὴν ὁδηγήσουν εἰς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας. Ἂς ἁπλώσουν εἰς τὸν πονεμένον τῆς ζωῆς τὸ χέρι των καὶ ἂς σπογγίσουν τὰ δάκρυά του. Ἂς ἐλαφρύνουν τὰ δεσμὰ τοῦ φυλακισμένου μὲ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὸ χαμόγελόν των. Τέλος ἂς κτυπήσουν ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ τὴν θύραν τοῦ σπιτιοῦ ἐκείνου ποὺ κρύβει τὰ σιωπηλὰ δράματά του καὶ ἂς βοηθήσουν εἰς τὴν χριστιανικήν των λύσιν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσφράγισε τὴν ὅλην τελετὴν ἐπιδαψιλεύσασα εἰς ἅπαντας τὰς Πατριαρχικὰς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Πατριαρχικαὶ ἐπισκέψεις καὶ ἐκδηλώσεις.

Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη:

— Τῇ 10ῃ τ.μ. τοὺς ἐν τῷ Γαλλικῷ Νοσοκομείῳ **Pasteur** τοῦ Πέραν νοσηλευομένους Πανοσ. Διάκονον τῆς Σειρᾶς κ. Πολύκαρπον Ρετσέλλην καὶ τὸν Ἱερολ. Διάκονον τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ἱ. Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος κ. Ἀγάπιον Ἰωαννίδην·

— Τῇ 15ῃ τ.μ. τὸ μαθητικὸν Συσσίτιον Φαναρίου παρακαθήσασα, μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, εἰς τὴν μεσημβρινὴν τράπεζαν τῶν ἐν αὐτῷ σιτιζομένων μαθητῶν.

— Τῇ 19ῃ τ.μ. τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιον κατ' οἶκον.

— Τῇ Δ' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν (19ῃ τ.μ.) ἐτελέσθη πρωτοβουλίᾳ καὶ μερίμνῃ τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς τῆς Κοινότητος Μεγάλου Ρεύματος

ἐν τῷ αὐτόθι ἱ. Ναῷ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Ἰ. Στεφανίδου, πατρὸς τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ἐγκρίτου Ὁμογενοῦς κ. Στ. Στεφανίδου, εὐεργέτου τῆς ὡς ἄνω Κοινότητος καί τινων εὐαγῶν Καθιδρυμάτων τῆς ἐνταῦθα Ὁμογενείας.

Ἐν τῇ ἐπιμνημοσύνῳ θείᾳ Λειτουργίᾳ, τελεσθείσῃ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου, παρέστησαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πανσ. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ καὶ τῶν Ἐφοριῶν τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τοῦ Ζωγραφείου γυμνασίου, καθηγηταὶ ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω γυμνασίων, τὰ μέλη τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς καὶ οἱ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι τῆς κοινοτικῆς Σχολῆς Μεγάλου Ρεύματος καὶ πλῆθος εὐλαβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ μνημοσύνου ἡ Α. Θ. Παναγιότης, μεταβᾶσα εἰς τὸ κοινοτικὸν νεκροταφεῖον, ἐτέλεσε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Δημ. Στεφανίδου.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότις ἀνέγνω τρισάγιον ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Κοινότητος Μ. Ρεύματος κειμένου τάφου τοῦ ἀειμνήστου Μαζαράκη Ἀραμπατζόγλου, πατρὸς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου.

— Τῇ 4ῃ τ. μ. ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος ἀντεπεσκέφθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸν ἐνταῦθα Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Χριστόπουλον.

— Κατὰ τὸ ἐν τῷ ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Θεραπείων τελεσθὲν τῇ Κυριακῇ 5ῃ τ. μ. τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἀδαμαντίου, ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολί-Δέρκων Ἰωακεὶμ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων.

— Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Μπαλεντήν, τοῦ ἐν τῷ λιμένι τῆς Πόλεως ἡμῶν ναυλοχοῦντος Ἀμερικανικοῦ στόλου, δοθεῖσαν δεξίωσιν τὸ ἀπόγευμα τῆς 7ης τ. μ. ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

— Τῇ 13ῃ τ. μ. ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἄρχοντος Μ. Ρήτορος κ. Βλ. Μιρμίρογλου, μεταβὰς εἰς τὴν ἐνταῦθα ἀνωτάτην Οἰκονομικὴν καὶ Ἐμπορικὴν Σχολὴν παρέστη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὴν ἐν αὐτῇ γενομένην τελετὴν ἐπὶ τῇ 150ῇ ἐπετείῳ τῆς γεννήσεως τοῦ **Mustafa Reşit Paşa**.

Ὁ Ἱερὸς Κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Κατόπιν προσκλήσεως τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας συνεκεντρώθησαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 30ῇ τ. μ. ἅπαντες οἱ τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς κληρικοί, πρὸς οὓς προσελθοῦσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὸ ἔργον αὐτῶν ἐπὶ ταῖς ἐπικειμέναις ἡμέραις τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Ἁγίου Πάσχα.

Ἐπισκέψεις.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐπεσκέφθησαν:

— Τῇ 1ῃ ὁ νέος ἐνταῦθα Γεν.

Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Χριστόπουλος. Ὁ Ἰ. Προϊστάμενος καὶ τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Κυριῶν Ξυλοπόρτης. Ὁ Ἄρχ. Μυρεψὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας κ. Β. Αἰμιλιάδης καὶ ὁ κ. Ἀ. Σαγρέδος.

— Τῇ 2ᾳ τὸ Προεδρεῖον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Κυριῶν Πέραν. Ὁ Ὑποδιοικητὴς Sarıyer, τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, κ. Halil Tufan καὶ ὁ ἐξ Ἀθηνῶν κ. Ν. Κυριακίδης.

— Τῇ 3ῃ ὁ κ. Κ. Ζαρίφης καὶ τὰ Δ. Συμβούλια τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων Μ. Ρεύματος καὶ Μουχλίου.

— Τῇ 6ῃ οἱ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς ἐν τῷ λιμένι τῆς Πόλεως ἡμῶν ναυλοχούσης Ἀμερικανικῆς μοίρας κ. κ. Ἐλ. Ντίκτας, Β. Ἀρβανίτης καὶ Τζὼν Ρόμπερ.

— Τῇ 7ῃ ὁ κ. Π. Χένρυ, ἀξιωματικὸς τοῦ ἐνταῦθα ναυλοχοῦντος Ἀμερικανικοῦ στόλου. Ἡ Δὶς Ἔ. Γκρήγουολδ καὶ ὁ Βουλευτὴς κ. Ν. Φακατσέλης, ἰατρός.

— Τῇ 8ῃ ὁ Ἄρχ. Μ. Ρήτωρ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας μετὰ τῆς κ. Halide Rifat, ἰατροῦ. Ὁ Αἰδ. κ. Οὐῶλκερ Οὐάλεϊ τῆς Ἀμερικανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας καὶ ὁ ἐξ Ἀμερικῆς κ. Φ. Θίλδ.

— Τῇ 9ῃ ὁ κ. Β. Κῶνος, ἰατρός, ὁ κ. Π. Γεωργιάδης, ἀρχιτέκτων, καὶ ὁ Ἰ. Προϊστάμενος μετὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Κυριῶν Τοπ - Καποῦ.

— Τῇ 11ῃ οἱ κ. κ. Ν. Ταπτᾶς, Ἰ. Ταπτᾶς καὶ Ε. Δανιηλίδης, ἰατροὶ καὶ ὁ Ἰ. Προϊστάμενος μετὰ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Κυριῶν Κοντοσκαλίου.

— Τῇ 12ῃ ὁ κ. Γ. Ἰορδανίδης, στρατιωτικὸς Ἀκόλουθος τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.

— Τῇ 14ῃ ὁ ἐξ Ἀθηνῶν κ. Α. Μένης καὶ ὁ κ. Γ. Πατριαρχέας.

— Τῇ 15ῃ ὁ Ἰ. Προϊστάμενος μετὰ τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς καὶ τοῦ Προεδρείου τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Χάσκιοϊ.

— Τῇ 16ῃ οἱ κ. κ. Ἀ. Ταχιντζῆς, ἰατρὸς καὶ Θ. Καρακάσογλου, ἔφοροι τῶν Σχολῶν Σταυροδρομίου καὶ ὁ κ. Β. Μούτσογλου, διευθυντὴς τοῦ Ζωγραφείου γυμνασίου.

— Τῇ 17ῃ ὁ κ. Muzafer Ramazanoğlu, διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῆς Ἁγίας Σοφίας μετὰ τοῦ Nizamettin Nazıf, δημοσιογράφου.

— Τῇ 18ῃ ὁ κ. Ἀ. Διάβ, Συριορθόδοξος ἐξ Ἀλεξανδρείας μετὰ τοῦ Διακόνου Ἠλιοὺ Χάτς.

— Τῇ 19ῃ ὁ κ. Δ. Τσάκωνας, ὑφηγητὴς τοῦ ἐν Ἴνσμπουργκ τῆς Αὐστρίας Πανεπιστημίου.

— Τῇ 20ῃ ὁ Ἰ. Προϊστάμενος καὶ ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Εὐαγγελιστρίας, Προπόδων Κουρτουλούς. Ὁ Ἰ. Προϊστάμενος καὶ τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Ἑξ Μαρμάρων καὶ ἡ ἐξ Ἀθηνῶν Δὶς Ἰ. Τσίτση.

— Τῇ 22ᾳ ὁ κ. Muammer Artan, ἀρχίατρος τοῦ Δημαρχιακοῦ ἰατρείου Βαλατᾶ. Ἡ κ. Κ. Δουλτσίδου, ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀδελφάτου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τῆς ἐν Καλλιφορνίᾳ τῆς Ἀμερικῆς Ἱεραποστολῆς «Ἀπόστολος Παῦλος» καὶ τὰ Δ. Συμβούλια τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων Σαλματομβρουκίου καὶ Στένης.

— Τῇ 24ῃ οἱ ἐκ τῶν Ὀφφικιάλων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἄρχοντες Μ. Λογοθέτης κ. Κ. Γκιώκας, Μ. Ρήτωρ κ. Βλ. Μερμίρογλου καὶ Μ. Ρεφερενδάριος κ. Γ. Χόλλεμπαχ. Ὁ Ἰ. Προϊστάμενος τῆς ἐν Τεχεράνῃ Ὀρθοδόξου Κοινότητος Οἰκον. κ. Γ. Γροπέτης καὶ ὁ ἰατρὸς κ. Φ. Σκοῦρος, διευθυντὴς τοῦ ἰατρείου τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου.

— Τῇ 25ῃ ἡ Πριγκήπισσα Μαρία Τζωρζάτζε. Ὁ Δημοτικὸς Σύμβουλος Σταμποὺλ κ. Ἀ. Κουκούλης, ἰατρός, καὶ ὁ κ. Μ. Βασιλειάδης, ἰατρός.

— Τῇ 27ῃ ἡ κ. Ἀνζὲλ Καρασοῦ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης Γαλλικῆς ἐφημερίδος «Ζουρνὰλ ντ' Ὀριὰν» καὶ ὁ κ. Π. Γεωργιάδης, ἀρχιτέκτων.

— Τῇ 29ῃ ὁ κ. Vedat Nedim, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου Τουρισμοῦ καὶ ὁ κ. Τ. Ναούμ, ἀνταποκριτὴς ἐνταῦθα τοῦ Πρακτορείου Ἀθηνῶν.

— Τῇ 30ῇ ὁ Διάκονος Μ. Σάϊμον τῆς Ὀρθοδόξου Συριακῆς Ἐκκλησίας τοῦ Μαλαμπάρ, ὡς καὶ πλεῖστοι ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς Πληρώματος ἵνα λάβωσι τὰς Πατριαρχικὰς εὐλογίας.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ.

Ἀνασυγκρότησις τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 2ας Μαρτίου, γενομένης, συμφώνως ταῖς κειμέναις διατάξεσιν, ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπεχώρησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Πριγκηποννήσων, Ἡλιουπόλεως, Ἴμβρου καὶ Τενέδου, Γάνου καὶ Χώρας, Περγάμου καὶ Χαλδίας, ἀντ' αὐτῶν ἐκλήθησαν διὰ μίαν ἐτησίαν περίοδον ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης πρῴην Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πρόεδρος Ἐφέσου κ. Μάξιμος καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Κυδωνιῶν, Λαοδικείας καὶ Σάρδεων, ἐπανεκλήθη δὲ διὰ μίαν ἐτησίαν περίοδον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων, τῆς πληρώσεως τῆς 12ης κενῆς ἕδρας ἀναβληθείσης διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίαν.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 9ης Μαρτίου, τοῦ Μητροπολίτου Εἰρηνουπόλεως δηλώσαντος ὅτι ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης πρῴην Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πρόεδρος Ἐφέσου κ. Μάξιμος ἐξαιτεῖται ὅπως ἐπὶ ἓν ἔτι ἑξάμηνον μὴ μετέχῃ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ δωδεκαμελοῦς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐπανεξελέγησαν διὰ μίαν εἰσέτι ἐτησίαν περίοδον οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ἡλιουπόλεως καὶ Ἴμβρου καὶ Τενέδου.

Ἀνασυγκρότησις τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἐν τῇ Συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 30ῆς Μαρτίου, γενομένης ἀνασυγκροτήσεως τῶν διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, κατηρτίσθησαν αὗται ὡς ἑξῆς:

— **Ἡ Ἐφορία τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου, Πριγκηποννήσων Δωροθέου, Ἡλιουπόλεως Γενναδίου (Ἐφοροταμίου), Αἴνου Γερμανοῦ, Λαοδικείας Μαξίμου καὶ Σάρδεων Μαξίμου.

— **Ἡ Κανονική**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώ-

βου, Αἴνου Γερμανοῦ, Περγάμου Ἀδαμαντίου, Σάρδεων Μαξίμου καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου.

— **Ἡ Οἰκονομική**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Θωμᾶ, Πριγκηποννήσων Δωροθέου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Αἴνου Γερμανοῦ καὶ Προικοννήσου Φιλοθέου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου, Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Κυδωνιῶν Ἀγαθαγγέλου, Νεοκαισαρείας Χρυσοστόμου, Σάρδεων Μαξίμου, τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Μ. Οἰκονόμου Γεωργίου Ἀναστασιάδου, Ἰωάννου Παναγιωτίδου, Διδασκάλου τοῦ Εὐαγγελίου καὶ Ἐμμανουὴλ Φωτιάδου, Μ. Πρωτονοταρίου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ζητημάτων**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Περγάμου Ἀδαμαντίου, Χαλδίας Κυρίλλου, Σάρδεων Μαξίμου καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Θωμᾶ, Πριγκηποννήσων Δωροθέου, Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου καὶ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Μελίτωνος.

— **Ἡ ἐπὶ τῆς Ἀνοικοδομήσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ Μεγάρου**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Αἴνου Γερμανοῦ, Προικοννήσου Φιλοθέου, Γάνου καὶ Χώρας Παγκρατίου καὶ Χαλδίας Κυρίλλου.

— **Ἡ ἐπὶ τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου, Πριγκηποννήσων Δωροθέου, Προικοννήσου Φιλοθέου καὶ Χαλδίας Κυρίλλου.

— **Ἡ Πνευματικὴ Διακονίας**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Σάρδεων Μαξίμου, τῶν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Μελίτωνος, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου καὶ Ἀρχιμ. Ἀλεξάνδρου Καντώνη καὶ τοῦ καθηγητοῦ Ἰωάννου Παναγιωτίδου, Διδασκάλου τοῦ Εὐαγγελίου.

— **Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Προικοννήσου Φιλοθέου, Γάνου καὶ Χώρας Παγκρατίου καὶ Περγάμου Ἀδαμαντίου.

— **Ἡ Μοναστηριακή**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πριγκηποννήσων Δωροθέου, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Αἴνου Γερμανοῦ καὶ Προικοννήσου Φιλοθέου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Βιβλιοθηκῶν**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πριγκηποννήσων Δωροθέου. Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Κυδωνιῶν Ἀγαθαγγέλου, Σάρδεων Μαξίμου καὶ τῶν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Μελίτωνος καὶ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐπετηρίδων**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πριγκηποννήσων Δωροθέου, Περγάμου Ἀδαμαντίου, Χαλδίας Κυρίλλου, Σάρδεων Μαξίμου καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου.

— **Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἀρχειοφυλακίου καὶ Μυροφυλακίου**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου, Αἴνου Γερμανοῦ, Προικοννήσου Φιλοθέου, Περγάμου Ἀδαμαντίου, Λαοδικείας Μαξίμου, Σάρδεων Μαξίμου καὶ τῶν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Μελίτωνος καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου Μελετίου.

— **Ἡ ἐπὶ τοῦ Σκευοφυλακίου**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Θωμᾶ, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Περγάμου Ἀδαμαντίου, καὶ τῶν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Μελίτωνος καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου Μελετίου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Διδασκαλικῶν Πιστοποιητικῶν**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προικοννήσου Φιλοθέου, Περγάμου Ἀδαμαντίου, καὶ τῶν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Μελίτωνος καὶ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἰακώβου.

— **Ἡ ἐπὶ τῶν Κληροδοτημάτων**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Προικοννήσου Φιλοθέου, Περγάμου Ἀδαμαντίου καὶ Χαλδίας Κυρίλλου.

— **Ἡ Ἐξελεγκτική**: Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου καὶ Χαλδίας Κυρίλλου.

— Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ Πρόεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Καρπάθου καὶ Κάσου.

Ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου κ. Ἀπόστολος, Γενικὸς Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Ρόδου καὶ Καρπάθου καὶ Κάσου, ἐπισκεφθεὶς τὰς νήσους Κάρπαθον καὶ Κάσον καὶ παραμείνας ἐπὶ ἕνα μῆνα ἐν αὐταῖς ὑπέβαλεν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐκκλησιαστικοκοινοτικῆς αὐτῶν καταστάσεως, περὶ τῶν ἱ. Ναῶν καὶ τῶν Μοναστηρίων, ὡς καὶ περὶ τῶν ἀπασχολούντων τοὺς κατοίκους τῶν νήσων τούτων προβλημάτων.

Ἡ Α. Πανοσιολογιότης ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει περὶ τῶν ληφθέντων μέτρων ὑπὲρ τῆς καλυτέρας διοικήσεως τῶν Μοναστηρίων καὶ τῶν Παρεκκλησίων, περὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἱ. κλήρου καὶ τῆς ἠθικοθρησκευτικῆς διδασκαλίας τῶν χριστιανῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς νεολαίας διὰ τῆς ἱδρύσεως Κατηχητικῶν Σχολείων.

Τῇ Α. Πανοσιολογιότητι διὰ γράμματος ἐξεφράσθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν δρᾶσιν αὐτῆς ταύτην.

— Ἐπὶ σχετικῇ εἰσηγήσει τῆς Α. Πανοσιολογιότητος ἐνεκρίθη συνοδικῶς, ἵνα ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Καρπάθου Αἰδεσιμ. Οἰκονόμος Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης διορισθῇ Ἱεροεπιστάτης τῆς ἐν Καρπάθῳ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βατσῶν.

— Αἰτήσει ὡσαύτως τῆς Α. Πανοσιολογιότητος ἐνεκρίθη ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ Ἐμμανουὴλ Θεοχάρη, προοριζομένου διὰ τὴν ἐν Καρπάθῳ Κοινότητα Ἀρκάσης.

Ἅγιον Ὄρος.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης διὰ Γράμματος αὐτῆς ὑπέβαλε, συνῳδὰ τῷ 36ῳ ἄρθρῳ τοῦ κυροῦντος τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὄρους Νομοθετικοῦ Διατάγματος, τὰς ἐξαγγελτηρίους ἐπιστολὰς τῶν γενομένων ἐν ταῖς Ἱεραῖς Μοναῖς Ἁγίου Ὄρους διοικητικῶν μεταβολῶν κατὰ τὸ νέον ἔτος 1950.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται παρεπέμφθησαν τῇ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἐπιτροπῇ πρὸς ἐξέτασιν.

Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τῶν Γάλλων καθηγητῶν κ. **René Chabrier** καὶ **C. des Abbayes** παρεσχέθη αὐτοῖς ἄδεια ἵνα ἐπισκεφθῶσι τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Ἅγιοι Τόποι.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανὸς μεταβὰς εἰς Γενεύην καὶ ἀντιπροσωπεύσας τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἐν τῷ συγκληθέντι Συνεδρίῳ τοῦ Συμβουλίου Κηδεμονιῶν, ὅπερ συνῆλθεν ἵνα συμπληρώσῃ τὸ Καταστατικὸν τοῦ Διεθνοῦς Κράτους τῆς Ἱερουσαλήμ, ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντίγραφον σχετικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κ. Τιμόθεον, ὡς καὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου γενομένης σχετικῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀναπτύξασα τὰς ἀπόψεις τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου, ἀνεχώρησεν εἰς Λονδῖνον, ἐπέστρεψε δὲ ἀργότερον καὶ αὖθις εἰς Γενεύην πρὸς παρακολούθησιν τῶν συνεχιζομένων ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου. Ἡ Α. Σεβασμιότης θέλει ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἐν ταῖς συζητήσεσι μέχρι τῆς ἀφίξεως ἐξ Ἱεροσολύμων τοῦ διορισθέντος μονίμου ἀντιπροσώπου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων Ἀρχιμ. Βενεδίκτου.

Χειροτονία Διακόνου.

Ἐπὶ σχετικῇ εἰσηγήσει τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεκρίθη ἡ εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ Μάρκου Λίππα, ἀποφοίτου τῆς Στ´ τάξεως τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἡ χειροτονία αὐτοῦ ἐγένετο τῇ Δ´ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν ἐν τῷ ἐν Πέραν Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθαγγέλου.

Διακοπαὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῇ τελευταίᾳ πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα συνεδρίᾳ, τῆς 30ῆς Μαρτίου, μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἀντηλλάγησαν αἱ εἰθισμέναι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Γεώργιος Φλορώβσκη ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ μακρὰν ἔκθεσιν, ἐν ᾗ παρέχει πληροφορίας περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς συνελθούσης κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐν Τσίτσεστερ τῆς Ἀγγλίας Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκ-

κλησιῶν καὶ περὶ τῶν ληφθεισῶν ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρους ἐπιτροπῶν ἀποφάσεων.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀναγνωσθεῖσα συνοδικῶς παρεπέμφθη τῇ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Ἐπιτροπῇ.

ΠΛΗΜΜΥΡΟΠΑΘΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΕΣΚΗ ΣΕΧΗΡ.

Δεινὴ συμφορὰ ἔπληξεν ἐσχάτως τὴν ὡραίαν καὶ ἀκμάζουσαν πόλιν τοῦ Ἐσκῆ Σεχὴρ διὰ τῆς συνεπείᾳ τῶν συνεχῶν καὶ ῥαγδαίων βροχῶν ἐπισυμβάσης φοβερᾶς πλημμύρας, ἥτις κατέστρεψε μέγα μέρος τῶν οἰκιῶν καὶ ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ νὰ παραμείνωσιν ἐκεῖ ἐν μέσῳ τοῦ χειμῶνος.

Ἡ συμφορὰ αὕτη, ἡ ὁποία προὐξένησε τόσας καταστροφάς, ἐκίνησε τὸν οἶκτον πάντων ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν τοῦ Ἐσκῆ Σεχὴρ. Ἡ σεβαστὴ ἡμῶν Κυβέρνησις ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς εὑρεθέντας ἄνευ στέγης καὶ ἐνδυμάτων πλημμυροπαθεῖς, ἀποστείλασα τροφάς, ἐνδύματα, σκηνάς. Αἱ καταστροφαὶ ὅμως ἦσαν μεγάλαι καὶ ἐδέησεν ὅπως ὅλοι οἱ πολῖται προσφέρωσι τὴν βοήθειάν των ὑπὲρ τῶν πληγέντων συμπατριωτῶν τοῦ Ἐσκῆ Σεχὴρ. Πρὸς τοῦτο διενεργήθη καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἔρανος ὑπὲρ ἐνισχύσεως αὐτῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσέφερεν ἐκ τοῦ προσωπικοῦ Αὐτῆς ταμείου 1000 λ. Τ., ἡ δὲ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐπὶ σχετικῇ εἰσηγήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐνέκρινεν ὅπως ἡ Ἐκκλησία μετάσχῃ εἰς τὸ ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῶν πλημμυροπαθῶν Ἐσκῆ Σεχὴρ ἔργον, πρὸς τοῦτο δὲ 1) ἐψήφισεν ἐκ τοῦ ταμείου τῶν Πατριαρχείων ὑπὲρ τῶν Πλημμυροπαθῶν ποσὸν 2000 λ. Τ. καὶ 2) ἀπεφάσισεν ὅπως δι' ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου συστηθῇ τῷ Πληρώματι τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Μητροπόλεων ὅπως προθύμως καὶ γενναίως προσφέρωσιν εἰς τὸν διεξαγόμενον ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν ἔρανον, περιαχθῇ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν τελευταίων Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου δίσκος ἐν τοῖς ἱ. Ναοῖς.

Δι' ἐγκυκλίου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας συνεστήθη εἰς τοὺς Ἱερατικῶς Προϊσταμένους ὅπως ἀναπτύξωσι τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον εἰς τὸ ἐκλησίασμα.

Τὰ ἐκ τῶν δίσκων συλλεγέντα ποσὰ συγκετρωθέντα ἐν τῷ Πατριαρχείῳ παρεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Μελίτωνος τῷ Ἐξοχ. κ. Νομάρχῃ Δρ. Fahrettin Kerim.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

"ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ„

ΤΟ ΕΝΤΑΥΘΑ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Φῶς» ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλον σειρὰν Βίων Ἁγίων τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, εἰς γλῶσσαν ἁπλῆν, ἀπέριττον, μὲ τὸν ἀξιέπαινον σκοπὸν νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς εἰς γραμμὰς γενικὰς τοὺς Μάρτυρας καὶ τοὺς Ἁγίους τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστεως καὶ Ἐκκλησίας. Ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ Ἡρῷόν της, τὸ Πάνθεόν της, τὴν ἀπροσπέραστην δόξαν της. Κρατοῦμεν δι' αὐτοὺς τὴν ἀγάπην μας, ὅπως τὸ Ἅγιον Ποτήριον κρατεῖ τὸ τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ γράψας δὲν ὑπογράφεται μέν, ἀλλ' εἶναι ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀλέξανδρος Καντώνης.

Ἡ μελέτη τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τῶν μαρτύρων καὶ τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας ἀνοίγει εἰς τὰς σκέψεις μας, εἰς τὰ αἰσθήματά μας, εἰς τοὺς λόγους μας καὶ εἰς τὰς πράξεις μας τὴν προοπτικὴν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, μᾶς βοηθεῖ νὰ κατανοήσωμεν ὅτι σκοπὸς τῆς οἰκογενείας, τοῦ σχολείου, τῆς κοινωνίας, τῆς πατρίδος, τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ἐπικράτησις τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, προσδίδει εἰς τὴν ὕπαρξίν μας μίαν νέαν σημασίαν, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν μὲ ὅ,τι εἴμεθα καὶ μὲ ὅ,τι ἔχομεν καὶ μὲ ὅ,τι ἀγαπῶμεν, πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κακοῦ, πρὸς ἀπαλλαγήν μας ἤτοι ἀπὸ τὸν ἀνθρωποκτόνον ἐγωϊσμόν, καὶ νὰ γίνωμεν σενεργάται εἰς τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὑπὲρ οὗ οἱ ἅγιοι Μάρτυρες ἔζησαν, ἠγωνίσθησαν καὶ ἀπέθαναν, ὁπότε ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ ζωή μας γίνεται ἕνας ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τῆς δημιουργίας.

Ἡ μελέτη τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δι' ἡμᾶς ἕνα εἶδος βαθυτάτης προσευχῆς ὑπὲρ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μένουν ἀπαρηγόρητοι, ὑπὲρ τῶν πτωχῶν οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν νὰ φάγουν, ὑπὲρ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἶναι χωρὶς Εὐαγγέλιον. Μᾶς βοηθεῖ νὰ γίνωμεν ἀληθινοὶ Χριστιανοί, ἱκανοὶ νὰ μετανοήσωμεν καὶ νὰ κάμωμεν καὶ ἄλλους νὰ μετανοήσουν, νὰ προφητεύσωμεν διὰ μίαν καλυτέραν Αὔριον, διὰ μίαν χρυσῆν ἐποχήν, καὶ νὰ ἐργασθῶμεν δι' αὐτήν. Ἡ Ἱστορία δὲν εἶπεν ἀκόμη τὴν τελευταίαν λέξιν της, οὔτε τὸ αἷμα τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων χύνεται ἀνωφελές, ἔχουν νὰ γίνουν πολλὰ εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς ὅλους μας ἐπιβάλλεται ἕνα καθῆκον, μιὰ ἀποστολή. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν θὰ τὴν κατανοήσωμεν μελετῶντες τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν Ἱστορίαν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν της, τῶν μεγάλων καθαρμῶν καὶ θυσιῶν της.

ORTODOKSİA — Ahlâkî ve Dinî Resale

İmtiyaz sahibi ve Umum neşriyat Müdürü : ADALAR MİTROPOLİTİ DOROTEOS YEORGİADİS

Mahal İdare: Büyükada, Kanarya sok., No. 16, İstanbul.

Basıldığı yer ve tarih : Çituri Biraderler, 12 Mayis 1950.